Ніва

БЕЛАРУСКІ ТЫДНЁВІК

№ 50 (929) ГОД XVIII БЕЛАСТОК 16 СНЕЖНЯ 1973 г. ЦАНА 60 гр.

ІМЕМ ГЕНЕРАЛА А. ВАШКЕВІЧА

18 лістапада ў Белавежы быў дзень урачысты. У гэты дзень Лясны тэхнікум і галоўная вуліца Белавежы (Стачок) атрымалі імя генерала Аляксандра Вашкевіча, ураджэнца гэтай асады, удзельніка Кастрычніцкай рэвалюцыі, Героя Савецкага Саюза, выдатнага арганізатара і камандзіра Войска Польскага. На ўрачыстасць прыбылі прадстаўнікі цэнтральных і мясцовых улад: намеснік кіраўніка сельскагаспадарчага аддзела ЦК ПАРП — Р. Стахурка, намеснік міністра асветы і выхавання генерал дывізіі З. Гушча, камандуючы Варшаўскай вайсковай акругай генерал дывізіі У. Аліва, намеснік міністра лясніцтва і драўніннай прамысловасці В. Барташэвіч, сакратар Ваяводскага камітэта ПАРП у Беластоку Я. Златажынскі, намеснік старшыні Прэзідыума ВРН у Беластоку У. Міхалюк, старшыня ваяводскага камітэта Фронту адзінства народу — С. Кудла, куратар беластоцкай школьнай акругі Э. Крынскі, дырэктар акруговага ўпраўлення лясоў Я. Сасноўскі, шэф ваяводскага вайсковага штаба палкоўнік З. Катоўскі і інш.

Цырыманіял „хрышчэння“ ляснога тэхнікума праходзіў вельмі ўрачыста. Аркестр іграў дзяржаўны гімн і гімн сусветнай федэрацыі дэмакратычнай моладзі, быў узняты сцяг. З прамовамі выступілі генералы У. Аліва і З. Гушча, намеснік міністра В. Барташэвіч, палкоўнік вышэйшай самахадовай школы імя генерала Аляксандра Вашкевіча ў Піле Б. Кудзя і вучань тэхнікума Я. Ясінскі.

Акт прысваення школе імя генерала Аляксандра Вашкевіча прачытаў дырэктар дэпартамента кадр і прафесіянальнай адукацыі ў міністэрстве лясніцтва і драўніннай прамысловасці М. Войда.

Дырэктар тэхнікума Т. Макшыцкі вітаў гасцей, прыняў школьны сцяг ад *лясной службы* Беласточчыны, а таксама дакумент прызнання школе ганаровага грамадзяніна горада Фрамборка. Шэраг настаўнікаў тэхнікума на чале з дырэктарам атрымалі медалі „За Заслугі ў абароннасці краіны“.

Лясная служба ўручыла дырэктару тэхнікума сцяг для школы.

З дакладам выступае генерал У. Аліва.

*

Другая частка ўрачыстасці адбылася ля помніка загінуўшым у час нямецкай акупацыі. З прамовай выступіў тут І сакратар КП ПАРП у Гайнаўцы Л. Бартосяк, а старшыня ГРН у Белавежы З. Новак прачытаў пастановы ГРН аб перайменаванні вуліцы Стачок на вуліцу генерала Аляксандра Вашкевіча. Затым адбылася „пераклічка“ загінуўшых. Урачыстасць закончылася ганаровым салютам.

Тэкст і фота

М. Хмялеўскага

БГКТ ХРОНІКА

У другой палавіне лістапада ў многіх гуртках БГКТ на Беласточчыне адбыліся справаздачныя, а ў некаторых — справаздачна-выбарныя сходы, на якіх былі абмеркаваны далейшыя напрамкі культурна-асветнай дзейнасці.

■ Нядаўна адбыўся справаздачна-выбарны сход у Саках на Бельшчыне, на якім вырашана было падрыхтаваць дзве беларускія п'есы — „Боты“ і „Міхалка“ — і прыняць удзел у аглядзе тэатральных калектываў БГКТ. У склад новага праўлення гуртка ўвайшлі Тамара Паўлючук — старшыня, Ніна Ясвіловіч — сакратар і Яўген Паўлючук — скарбнік.

■ На справаздачным сходзе ў Сухінічах на Сакольшчыне члены БГКТ вырашылі арганізаваць „куліг“ да гуртка БГКТ у Новым Востраве і выступіць там са сваёй мастацкай праграмай.

■ Гурток БГКТ у Гуранах (Сакольскі павет) у студзені арганізуе навагоднюю ёлку і на гэтую ўрачыстасць падрыхтуе п'есу „Сынок“.

■ Новае праўленне выбраў таксама гурток БГКТ у Малінніках у наступным складзе: Анна Іванчук, Раіса Аверчук і Вера Іванюк.

■ Гурток БГКТ у Плёсках узяўся за падрыхтоўку сцэнак „Сямейны вечар“, „Можа, мы самі“ і „Гагатуха“. Члены БГКТ ў Пасынках рыхтуюць п'есы „Суд“ і „Валодзеў гальштук“, а бэгэкатоўцы з Парцава ў студзені выступяць на мясцовай сцэне з пастаноўкай „Мікітаў лапаць“. Гурткі гэтыя працуюць у Бельскім павеце.

■ На сваім справаздачным сходзе гурток БГКТ у Новым Востраве, што на Сакольшчыне, выступіў з прапановаю арганізаваць баль-маскарад і запрасіць на яго членаў БГКТ з Паўднёвага і Паўночнага Вострава.

■ Нядаўна адбыліся выбары новага праўлення гуртка БГКТ у Кошках (Бельскі павет). Старшынёй там цяпер — Аліцыя Фёнік, сакратаром — В. Мацкевіч і скарбнікам — М. Плуг.

■ У Крушынянах на Сакольшчыне ўдзельнікі справаздачна - выбарнага сходу выбралі новае праўленне гуртка на чале з настаўніцай Раісай Філіпюк.

■ У лістападзе справаздачныя сходы адбыліся таксама ў Вульцы і Плюцічах, што на Бельшчыне.

■ 30 лістапада гарадскі аддзел БГКТ у Беластоку арганізаваў вечарыну, звязаную з народным звычаем варажэння на „Анджэйкі“. Весела гуляла на ёй моладзь з харавога калектыву і танцавальнай групы, якія існуюць пры аддзеле.

■ Старшыня Галоўнага праўлення БГКТ Мікалай Самоцік 1 снежня спаткаўся з членамі Беларускага таварыства (налічваецца іх 40 чалавек) у вёсцы Стары Корнін на Гайнаўшчыне. Расказаў ён ім аб рэформе рад народовых і аб планах працы ГП БГКТ, а таксама адказваў на шматлікія пытанні прысутных. Падобнае спатканне са старшынёй ГП адбылося 2 снежня ў гарадскім аддзеле БГКТ у Беластоку. (мх)

ПРАЗ ТЫДЗЕНЬ У „Ніве“

ЯК ЦЯРЭШКА КАЛАБОК ЗАВАЯВАЎ ПОЛЬШЧУ

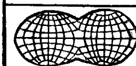
Галоўны герой Макаёнкавага **„Трыбунала“** Цярэшка Калабок паспяхова заваяваў прыхільнасць у жыхароў розных гарадоў нашай краіны. Пачалося ў Беластоку. Калі на сцэне тэатра паяўлялася сімпатычная сям'я беларускага селяніна Калабка, тэатр заўсёды быў запоўнены гледачамі. Пасля герояў „Трыбуналу“ сардэчна віталі ў гарадах і пасёлках Беластоцкага ваяводства. Сапраўдны патрыятызм і гуманнасць гэтай п'есы ў спалучэнні з вострым, народным гумарам выклікалі глыбокія рэфлексіі і шчыры смех.

У чэрвені гэтага года Беластоцкі тэатр выступіў з „Трыбуналам“ у Торуні на Фестывалі тэатраў паўночнай Польшчы. Выступіў паспяхова. Літаратурны загадчык беластоцкага тэатра і адначасова перакладчык на польскую мову Макаёнкавай п'есы **Лех Пятроўскі** адзначае:

— Прыемна было глядзець, калі публіка шчыра і доўга апладзіравала нашым артыстам. Журы торуньскага фестывалю ўзначальвала ў гэтым годзе Крыстына Скушанка. Гэта вядомы і аўтарытэтны дзеяч польскага тэатра. **За пастаноўку „Трыбунала“ журы пад яе кіраўніцтвам прысудзіла Беластоцкаму тэатральнаму калектыву аж дзве ўзнагароды: адну рэжысёру Збігневу Бессерту, другую — Вітальду Галонзку,** які выконваў галоўную ролю Цярэшкі Калабка. Водгукаў нашага выступлення ў Торуні было ў польскім друку нямала. Дагэтуль я налічыў штук 10 газетных нататак і болей абшырных рэцэнзій. Усе яны былі прыхільнымі для нашага

(Працяг на стар. 4)

Падзеі ◊ Здарэнні ◊ Факты ◊ Каментарыі ◊ Весткі

СВЕТ ◊ БССР ◊ ПОЛЬШЧА ◊ ВАЯВОДСТВА

ПАДРЫХТОЎКА ДА КАНФЕРЭНЦЫІ

У Жэневе пачалася падрыхтоўка да мірнай канферэнцыі ў справе Блізкага Усходу. Урад Егіпта афіцыйна заявіў, што ён прыме ўдзел у міжнароднай мірнай канферэнцыі. Віцэ-прэм'ер егіпецкага ўрада заявіў, што яго ўрад рыхтуецца да ўдзелу ў жэнеўскіх перагаворах на аснове трох наступных прынцыпаў:

1. Егіпет не згодзіцца каб канферэнцыя выкарыстоўвалася як спосаб затрымлівання выканання пастановы ААН або звароту да становішча, якое існавала перад кастрычніцкімі ваеннымі дзеяннямі.

2. Егіпет будзе супрацоўнічаць усялякім спосабам вядзення нанава дыскусіі над двума прынцыпамі, на якіх абапіраецца яго загранічная палітыка: поўнага адыходу Ізраіля з усіх акупіраваных арабскіх тэрыторый, а таксама вяртання праву палесцінскаму народу.

3. Егіпет лічыць, што ўдзел палесцінцаў у мірнай канферэнцыі будзе раўназначны з міжнародным прызнаннем палесцінскай рэчаіснасці і праву палесцінскага народа.

ЗАВЯРШЭННЕ ПЕРАГАВОРАЎ

4 снежня ў Міністэрстве замежных спраў СССР завяршыліся перагаворы міністра замежных спраў СССР А. Грамыкі з міністрам замежных спраў і па справах Садружнасці Вялікабрытаніі Алекам Дугласам-Х'юмам.

У ходзе перагавораў былі ўсебакова абмеркаваны актуальныя міжнародныя праблемы, а таксама пытанні далейшага развіцця савецка-англійскіх адносін. Абодва бакі выказалі пераканание, што абмен думкамі будзе садзейнічаць пашырэнню супрацоўніцтва дзвюх краін у розных галінах.

ПАЧЫН СТУДЭНТАЎ

Студэнты Каірскага універсітэта Айн Шамс прымаюць актыўны ўдзел у аднаўленні разбураных у выніку ізраільскіх бамбардзіровак егіпецкіх гарадоў. У вольны ад работы час яны адбудавалі школу ў горадзе Міт-Асэм.

СУДДЗІ-ХАБАРНІКІ

Чарговы скандал у сувязі з хабарніцтвам адбыўся ў Вярхоўным судзе аднаго з раёнаў Нью-Йорка — Брукліне. Па абвінавачанню ў карупцыі і лжэсведчанні арыштаваны галоўны суддзя бруклінскага Вярхоўнага суда Дамінік Рынальдзі.

Надзвычайнае вялікае журы занялося расследваннем „дзейнасці" суддзі толькі пасля таго, як некаторыя нью-йоркскія газеты апублікавалі матэрыялы, якія выкрывалі махінацыі Д. Рынальдзі. Увагу журналістаў прыцягнула вельмі мяккае пакаранне, вынесенае ў мінулым годзе бандыту Макалі, які быў прызнаны вінаватым у шэрагу буйных аграбленняў. Усё высвятлілася, калі сам Макалі расказаў у турме, што яму „давялося заплаціць суддзі 9 тыс. долараў".

ПАДТРЫМАЛІ

83 дзяржавы падтрымалі на сесіі ААН савецкую рэзалюцыю, якая датычыць абмежавання ваенных бюджэтаў дзяржаў — пастаянных членаў Савета Бяспекі ААН. Супраць галасавалі прадстаўнікі Кітая і Албаніі, а Злучаныя Штаты і Вялікабрытанія разам з 36 іншымі дзяржавамі ўстрымаліся ад голасу. (ак)

БССР І ААН

30 жніўня 1945 года Вярхоўны Савет Беларускай ССР ратыфікаваў статут створанай у чэрвені таго ж года Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. Гэта быў першы дакумент, падпісаны БССР у рамках дзейнасці ААН. З таго часу Беларусь прымае актыўны ўдзел у рабоце гэтай міжнароднай арганізацыі, з'яўляючыся ўдзельніцай ужо больш 100 міжнародных дагавораў, канвенцый, пратаколаў і пагадненняў. Нядаўна пастаянны прадстаўнік Беларускай ССР пры ААН В. Смірноў здаў на захаванне Генеральнаму сакратару ААН К. Вальдхайму граматы аб ратыфікацыі Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікай Міжнароднага пакту аб эканамічных, сацыяльных і культурных правах і Міжнароднага пакту аб грамадзянскіх і палітычных правах. Падпісаныя дакументы з'яўляюцца важнейшымі міжнародна-прававымі актамі ў галіне забеспячэння праву і свабод чалавека.

МІЖНАРОДНЫ НАВУКОВЫ ЦЭНТР

Нядаўна было падпісана пагадненне аб стварэнні ў Мінску міжнароднага навуковага цэнтра для павышэння кваліфікацыі супрацоўнікаў даследчых інстытутаў сацыялістычных краін па праблемах цепла- і масаабмену. Вучоныя акадэмій навук з Балгарыі, Венгрыі, ГДР, Польшчы, Чэхаславакіі і Манголіі будуць займацца ў Інстытуце Цепла- і масаабмену АН БССР, які вядомы сваімі дасягненнямі ў гэтай галіне навукі і тэхнікі.

ГОСЦІ З ЯПОНІІ

Дэлегацыя рабочага універсітэта Сацыялістычнай партыі Японіі на чале з прафесарам Хідэюкі Сакамота, якая наведала сталіцу БССР, мела сустрэчы з партыйнымі і камсамольскімі дзеячамі Мінска, наведала некаторыя прадпрыемствы, раёны новабудоўляў горада, музеі, выстаўку дасягненняў народнай гаспадаркі БССР, агледзела помнікі героям Вялікай Айчыннай вайны.

КАМПЮТЭР - ПАЛЯРНІК

Электронна-вылічальная машына „Мінск-32" пачала працаваць у вылічальным цэнтры антарктычнай абсерваторыі „Маладзёжная". „Кампютэр-палярнік" з вялікім аб'ёмам памяці і прадукцыйнасцю каля 40 тысяч аперацый у секунду стане асновай стварэмай на „белым мацерыку" сістэмы аўтаматызаванай комплекснай апрацоўкі метэаралагічнай інфармацыі, якая паступае не толькі з савецкіх, але і зарубежных даследчых станцый.

ЗАМЕСТ НАФТЫ — ЛЯЧЭБНЫЯ ВОДЫ

Лётцы — цяпер рэспубліканскі кардыялагічны санаторый. Некалі геолагі бурылі ў гэтым месцы свідравіну ў пошуках нафты. Нафты не знайшлі, але замест яе з 800-метровай глыбіні нечакана ўдарыў фантан мінеральнай вады, насычанай солямі хлору, брому, ёду, калію, кальцыю, натрыю і магнію. Навукова-даследчы інстытут зрабіў заключэнні, што гразь з дна мясцовага возера таксама дае лячэбны эфект. Яе, паводле самых сціплых падлікаў, хопіць на 150 гадоў. Прыродныя фактары ў Лётцах цудоўныя. Санаторый размешчаны ў адным з прыгажэйшых куткоў Віцебскай вобласці. (вр)

ВЫБАРЫ

Выбары ва ўсе нарадовыя рады (ваяводскія, павятовыя, гарадскія, гмінныя) прайшлі ў святочнай атмасферы. Удзел выбаршчыкаў быў высокі. У многіх раёнах рабочыя і сяляне галасавалі групамі. Нававыбраныя рады будуць вельмі важным звяном у новай структуры нашых улад. Роля раднага значна пашыраецца. А выбралі мы іх у цэлай краіне 135 тыс. да 3.175 радаў розных ступеняў. Працавала 18.410 выбарчых пунктаў. Найбольш радных выбралі мы ў гмінныя рады — 68,5 тысяч. Упершыню былі выбраны 375 супольных рады для горада і гміны і 15 радаў — для павету і горада.

СВЯТА ШАХЦЁРАЎ

На свяце шахцёраў — „Барбурцы", цэнтральная ўрачыстасць якога адбылася ў Забжы, прысутнічалі I сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк і П. Ярашэвіч. Э. Герэк выступіў з прамовай на цэнтральнай акадэміі. Падкрэсліў ён значэнне польскага вугалю і шахцёрскай працы. Заслужаныя шахцёры атрымалі высокія дзяржаўныя адзначэнні.

Э. Герэк і суправаджаючыя яго асобы сустракаліся з шахцёрамі непасрэдна ў шахтах. Э. Герэк прысутнічаў на акадэміі ў шахце „Катавіцы", якой споўнілася 150 год. Шахта гэтая атрымала Ордэн Штандару Працы I класа.

САЛІДАРНАСЦЬ З В'ЕТНАМСКІМ НАРОДАМ

У час пабыўкі афіцыяльнай дэлегацыі Рэспублікі Паўднёвага В'етнама ў нашай краіне сустрэліся з ёю ў будынку ЦК у Варшаве Э. Герэк, Г. Яблонскі, П. Ярашэвіч. На чале в'етнамскай дэлегацыі стаяў др Нгуен-Гу-То — старшыня прэзідыума ЦК Нацыянальнага фронту вызвалення Паўднёвага В'етнама і старшыня Дарадчага Савета пры Часовым рэвалюцыйным урадзе Рэспублікі Паўднёвага В'етнама.

В'етнамская дэлегацыя сустрэлася таксама з рабочымі ЗНТК у Прушкове. У вялікім прадукцыйным холе адбылася маніфестацыя польска-в'етнамскай дружбы.

Вялікім зацікаўленнем карысталася прэс-канферэнцыя міністра замежных спраў паўднёваў'етнамскага рэвалюцыйнага ўрада — пані Нгуен-Ці-Він, якая ўваходзіла ў склад в'етнамскай дэлегацыі.

На заканчэнне візіту было апублікавана супольнае камюніке.

ПРЭМ'ЕР ЮГАСЛАВІІ З ВІЗІТАМ У ПОЛЬШЧЫ

Па запрашэнню прэм'ера ПНР П. Ярашэвіча з афіцыяльным візітам у нашай краіне пабываў старшыня Саюзнага выканаўчага савета Сацыялістычнай Федэратыўнай Рэспублікі Югаславіі Джэмал Біедзіч. Наша супрацоўніцтва з Югаславіяй развіваецца ўсё больш, а візіт прэм'ера і польска-югаслаўскія розмовы яшчэ пашырылі і ўзмоцнілі гэты напрамак.

МАЙСТРЫ ТЭХНІКІ 1973

Прэм'ер П. Ярашэвіч уручыў 99 аўтарам выдатных дасягненняў у навуцы і тэхніцы ганаровыя дыпломы і адзнакі „Майстар тэхнікі 1973". Аўтары ўзнагароджаных прац былі выбраны ў агульнакраёвым конкурсе, на які прыслана было 267 прац. (вл)

СУСТРЭЧЫ

9 снежня ўсе жыхары нашага ваяводства, як па ўсёй краіне, аддалі свае галасы за кандыдатаў Фронту адзінства народу, выбіраючы сваю ўладу.

Апошні тыдзень перад выбарамі прайшоў пад знакам сустрэч з кандыдатамі. На Чыгуначным прадпрыемстве стальных канструкцый у Старасельцах адбылася сустрэча актыву адзінаццаці прамысловых прадпрыемстваў гэтага раёна з кандыдатамі на радных Ваяводскай рады нарадовай — I сакратаром ВК ПАРП З. Куроўскім і зварщчыкам з КЗКС Я. Дабрагоўскім, а таксама з кандыдатамі на радных гарадской рады нарадовай. Слухачам былі прадстаўлены галоўныя праблемы развіцця Беласточчыны, гаварылася аб планах пашырэння прамысловасці, жыллёвага будаўніцтва, камунальных і сацыяльных інвестыцыях, планаваных на 1974—75 гады. У час дыскусіі была ўнесена прапанова зрабіць бяспечны пераход праз чыгунку для дзяцей і жыхароў раёна. Дырэктар КЗКС Ю. Макара запэўніў, што стальную канструкцыю пераходу зробіць калектыў прадпрыемства грамадскім чынам у бліжэйшыя месяцы. На заканчэнне сустрэчы выступіў I сакратар ВК ПАРП З. Куроўскі. Падсумоўваючы, ён сказаў, што „выбарчая кампанія ў рады нарадовыя была вялікай гаспадарчай дыскусіяй над вызначэннем найлепшых форм і метадаў выканання пастаноў VI з'езду партыі і I краёвай партканферэнцыі".

З ПРАЦЫ ЭКЗЕКУТЫВЫ

Гэтымі днямі адбылося чарговае пасяджэнне экзекутывы ВК ПАРП. Абмяркоўваўся ход выканання пастаноў ВК ПАРП у справе развіцця Беласточчыны ў 1976—80 гадах. Асобныя планы для кожнага прадпрыемства апрацоўвалі самі прадпрыемствы, а для гарадоў і паветаў — прэзідыумы радаў нарадовых. Большасць планаў патрабуе яшчэ дапрацоўкі. Галоўнымі напрамкамі развіцця павінны быць разбудаванне прамысловасці, інтэнсіўная сельская гаспадарка і турыстыка. Прадстаўленыя паасобныя планы будуць падпарадкаваны агульнай, генеральнай канцэпцыі развіцця Беласточчыны.

У ГЕАДЭЗІСТАЎ

Калектыў Ваяводскага бюро геадэзіі выканаў план 1973 года ў галіне камасацыі і прызнання ўласнасці на зямлю яшчэ ў лістападзе. Камасацыя і ўрэгуляванне ўласнасці на зямлю мае велізарнае значэнне ў развіцці сельскай гаспадаркі. У гэтым годзе камасацыя была праведзена на 35 тысячах гектараў. Ва ўрэгуляванні ўласнасці на зямлю беластоцкія геадэзісты знаходзяцца сярод перадавых у краіне і працуюць ужо на рахунак наступнага года. Усё спрыяе таму, каб справы ўласнасці на зямлю ў нашым ваяводстве былі вырашаны раней, чым у іншых ваяводствах. Найспраўней гэта адбываецца ў Беластоцкім, Граеўскім, Кольненскім, Ломжынскім, Сакольскім і Замброўскім паветах.

СЯРОД ЛЕПШЫХ

Нядаўна адбылося падсумаванне ваяводскага конкурсу на найлепшы клуб культуры. Сярод лепшых аказаліся клуб у Боцьках (Бельскага павету) і ў Махнатым (Гайнаўскага павету). (яч)

Niedziela — 16.XII.

7.30 Program dnia. 7.35 TV Kurs rolniczy. 8.10 Przypominamy, radzimy. 8.20 Nowoczesność w domu i zagrodzie. 8.45 Bieg po zdrowie. 9.00 „TELERANEK". 10.20 Antena. 10.35 „Daleka wyspa" — film dok. japoński. 11.05 Polski Film Dokumentalny. 11.30 Muzy bez etatu. 12.00 Dziennik. 12.15 Piosenka dla Ciebie. 13.10 Spotkanie w Płocku. 13.40 „Dziś dajemy Wam pamięć". 14.45 Święto Trybuny Ludu — reportaż. 15.00 „Postaw się, nie zastaw się". 16.00 Losowanie Totolotka. 16.15 „Grenada" („Poezją radziecka"). 16.25 „Kabaret mody". 17.15 Aula — program z udziałem delegatów na Kongres Zjednoczeniowy. 18.00 Sportowy magazyn sprawozdawczy (w tym sprawozdanie z meczu hokeja na lodzie Związek Radziecki — Szwecja o Puchar Izwiestii). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Fanfan Tulipan" — film fab. franc. 22.00 PKF. 23.25 Magazyn sportowy. 23.55 Dobranoc dla dorosłych.

Poniedziałek — 17.XII.

12.45 TV Technikum Rolnicze — Matematyka. 13.25 TV Technikum Rolnicze — Uprawa roślin. 16.15 Program dnia. 16.20 Telereklama. 16.30 Dziennik. 16.40 „Zwierzyniec". 17.30 Echo stadionu. 17.55 TV Kurier Lubelski. 18.10 Oferty. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 Eureka. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 Teatr TV: T.Wilder „Długi obiad świąteczny". 21.10 Program publicystyczny. 22.05 Dziennik. 22.20 Gwiazdy Festiwalu — Sopot 73 — Śpiewa Kola Beldy i Eson Kondow. 22.50 Sprawozdanie z meczu hokeja na lodzie Polska — Związek Radziecki.

Wtorek — 18.XII.

9.00 „Paprocie Meridoru" — film franc. — odc. VI („Pani de Monsoreau"). 10.00 Dla szkół: (kl. V—VI) Język polski. „O miejsce wśród ludzi". 15.20 TV Technikum Rolnicze — Matematyka. 15.55 TV Technikum Rolnicze — Uprawa roślin. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Rodzina Durtolów" — film franc. — odc. XIV. 17.05 „Dzisiaj — Burza Mózgów" — program public. 17.35 Śpiewa Aleksandra Imalska. 17.55 Dla młodzieży: „Nauczyciel". 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 Dla młodzieży: Magazyn „5×5". 19.10 Przypominamy, radzimy. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Paprocie Meridoru" — film franc. — odc. VI „Pani de Monsoreau"). 21.10 Świat i Polska. 21.55 Studio Muzyki Rozrywkowej. 22.30 Dziennik. 22.45 Wiadomości sportowe i sprawozdanie z meczu hokeja na lodzie Polska—CSRS.

Środa — 19.XII.

9.15 „Niezłomny" film fab. radz. 11.05 Dla szkół: (kl. VIII) Fizyka. „Prąd elektryczny w cieczach i gazach". 12.00 Dla szkół: (kl. VIII) Chemia. „Ważne fermentacje". 12.45 TV Technikum Rolnicze — Fizyka. 13.25 TV Technikum Rolnicze — Botanika. 13.55 Transmisja meczu hokeja na lodzie Czechosłowacja — Szwecja. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: Harcerski raport. 17.10 Dla dzieci: N. Gałczyńska „Księżniczka zza morza". 17.35 Losowanie Małego Totka. 17.45. Informacje — Towary — Propozycje. 17.55 Sylwetki X Muzy — Barbara Wrzesińska. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 Dialogi historyczne. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Niezłomny" — film fab. radz. 22.00 Bez togi — program public. 22.40 Dziennik. 22.55 Wiadomości sportowe.

Czwartek — 20.XII.

9.45 „Akcja Saturn" — film fab. radz. — odc. II. 11.05 Dla szkół: (kl. I—III lic) Język polski. „Nagroda Nobla". 14.00 Matematyka w szkole: „Cwiczenia arytmetyczno-geometryczne sieci kwadratowej" cz. I. 15.20 TV Technikum Rolnicze — Fizyka. 15.55 TV Technikum Rolnicze — Botanika. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekran z bratkiem". 17.45 PKF. 17.55 Gramy o telewizor. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 Zielony świat — program public. 19.10 Przypominamy, radzimy. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Akcja Saturn" — film fab. radz. — odc. II. 21.30 „Rodzina" — reportaż film. 21.55 Ekspres nr 41. 22.20 Informacje — Towary — Propozycje. 22.30 Dziennik. 22.45 Wiadomości sportowe i sprawozdanie z meczu hokeja na lodzie Szwecja — Polska.

Piątek — 21.XII.

10.00 „Kto wierzy w bociany" — film fab. pol. 12.45 TV Technikum Rolnicze — Język polski. 13.25 TV Technikum Rolnicze — Hodowla zwierząt. 13.55 Transmisja z meczu hokeja na lodzie Finlandia — Polska. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Pora na Telesfora". 17.20 Nie tylko dla pań. 17.45 Dla młodzieży: Tygodnik Informacyjny Młodych. „Dwie szkoły" — telekonkurs. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 Konsylium — cz. I. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.15 „Szajba" — recital Wojciecha Młynarskiego. 20.45 Panorama. 21.25 Sprawozdanie z meczu hokeja na lodzie Związek Radziecki — Czechosłowacja. 22.45 Konsylium — cz. II. 23.00 Dziennik. 23.15 Wiadomości sportowe.

Sobota — 22.XII.

9.00 „TELEFERIE". 10.30 „Lalka" — film fab. pol. 14.35 TV Technikum Rolnicze — Język polski. 15.10 TV Technikum Rolnicze — Hodowla zwierząt. 15.40 Program dnia. 15.45 Program I proponuje. 16.05 TV Informator Wydawniczy. 16.30 Dziennik. 16.40 Telewizja Młodych: „Bilet" — telekonkurs. 17.30 Spotkania z przyrodą. 18.00 Turystyka i wypoczynek. 18.30 Godzina Orfeusza. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.15 Alfabet Rozrywki — „W" — western. 21.15 Dziennik. 21.30 „Lalka" — film fab. pol. 0.05 Wiadomości sportowe.

Piątek, 14 grudnia

7.45—10.00 Film fab. (2 serie). 14.25 Program dnia. 16.30 Film animowany dla dzieci. 17.40 Konkurs piosenki radzieckiej. 19.00 Czas. 19.30 Międzynarodowe zawody w jeździe figurowej na lodzie.

Sobota, 15 grudnia

7.00 Program dnia. 7.30 Teatr dla dzieci. 8.30 Koncert. 9.35 Przegląd międzynarodowy. 9.50 Mozaika muzyczna. 10.30 Koncert. 10.50 Film fab. 13.10 Filmy animowane dla dzieci. 13.45 W świecie zwierząt. 14.45 Wieczory muzyczne. Transmisja z Sali Kolumnowej. 16.10 c.d. transmisji. 17.00 Film dokument. 18.00 Konkurs estradowy. 1 część. 19.00 Czas. 19.30 Konkurs estradowy. 2 część.

Niedziela, 16 grudnia

7.00 Program dnia. 9.00 Spektakl TV. 9.35 Filmy animowane dla dzieci. 10.00 Kiosk muzyczny. 12.15 Finał konkursu młodych wykonawców piosenki radzieckiej. 14.25 Klub Filmowy. 15.55 Hokej. ZSRR-Szwecja. 18.30 Program muzyczny. Koncert życzeń. 19.00 Czas. 19.30 Międzynarodowy turniej bokserski.

КРАЯЗНАЎЧЫ СЛОЎНІК

Адрынкі

Капліца „Жураўлік" каля Адрынак.

Адрынкі — вёска ў 8 кіламетрах на ўсход ад мястэчка Нарва Гайнаўскага павету, каля 2 кіламетраў на поўдзень ад старажытнага шляху Нарва—Ялоўка, які калісьці праходзіў з Мазоўша цераз Бельск, Свіслач, Ваўкавыск у Гродна, Слонім, Ліду, Навагрудак і іншыя гарады. Вёска знаходзіцца на пагорку, на правым беразе ракі Нарвы. У **Адрынках** цяпер каля 60 гаспадарак і 240 жыхароў.

У „Люстрацыі" каралеўскай маёмасці ваяводства Падляшскага, складзенай 1 лістапада 1576 года, знаходзім запіс: „На **Альшаніцы** было перад тым валокі 1 1/2, цяпер аказалася валокі 2, з якіх з бягучага 1576 года маюць плаціць па грошаў 40 з аўсом, разам літоўскіх коп (грошаў) I і 20". „**Альшаніца**" — гэта сённяшняя рэчка **Альшанка**, што непадалёк ад **Адрынак** упадае ў раку Нарву. Валокі над **Альшаніцай** належалі ў 1576 г. да мястэчка Нарвы. З запісу вынікае, што тады нараўляне тут апрацоўвалі поле, касілі лугі. Назва „**Адрынкі**" паходзіць ад слова „**адрына**", г.зн. „будынак на сена". Яго звычайна ставілі на адлеглых лугах, адкуль летам сена вывозіць было нязручна. Відаць, нараўляне, маючы тут свае валокі, летам складвалі сена ў „адрыны" ці „адрынкі", а вазілі яго зімой, калі на Нарве быў лёд.

У 2—3 кіламетрах на поўнач ад вёскі, на самай ускраіне колішняга нараўскага „мяшчанскага" лесу, на пустыры ў пералеску стаіць даўняя драўляная капліца з калодзежам. Называюць яе **Жураўлік**. Гэты помнік старадаўняга драўлянага дойлідства цікавы не толькі сваёй архітэктурай, але і тым, што вакол яго няма могілак, як гэта звычайна бывае пры капліцах. У **Адрынках** захавалася легенда, што будаваў капліцу нейкі нараўлянец. Ад нараўскай парафіі ён атрымаў на гэта значную колькасць лесу. Але пры пабудове змахляваў: капліцу збудаваў з вярхоў, а камлі прадаў і грошы сабе прысвоіў.

Мясцовыя назвы ўрочышчаў, палеткаў і лугоў: **Вэрбінікі, Вытэрэб, Дуброўка, Жураўлік, Кладоцка Гора, Ольхова Доліна, Пудвэчэ, Пэрэволона, Пэрэлесок, Рэзкі, Сідяшчэ** (сяліба самой вёскі).

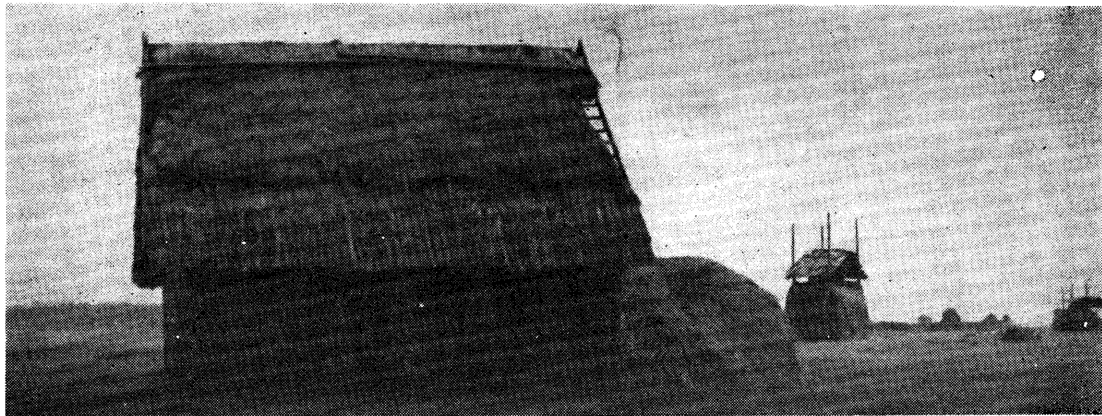
Некаторыя прозвішчы жыхароў: **Анхімюк, Апольскі, Бравінскі, Бранскі, Вэйкоўскі, Жакевіч, Кулеша, Крышань, Леўчук, Пагажэльскі, Раманчук, Харкевіч, Хіліманюк.**

Адрынкі — гэта дружная і згодная вёска. Калісьці займалася вывазам і сплавам лесу па рацэ Нарве. Цяпер жа нягледзячы на тое, што зямля тут слабая, адрынюцкія сяляне вырошчваюць добрыя ўраджаі жыта, бульбы і іншых сельскагаспадарчых культур. Належна развіваецца таксама жывёлагадоўля, асабліва малочная быдла і свіней. Падтрымоўваецца традыцыя гадоўлі авечак. Вёска ганарыцца сваімі перадавымі гаспадарамі — **Сцяпанам Вэйкоўскім і Францішкам Пагажэльскім.** Вядуць яны свае гаспадаркі па-сучаснаму, маюць машыны, прадаюць дзяржаве шмат бульбы, жыта, малака, жывёлы. Іншыя гаспадары таксама дбайна даглядаюць зямлю і ходзяць пры дабытку.

У **Адрынках** ёсць **пачатковая школа, клуб, спажывецкая крама,** мясцовая проціпажарная каманда мае рамізу і машыну „Жук". Вёска **электрыфікавана** і мае **тэлефон.** З яе выйшла некалькі афіцэраў Войска Польскага, настаўнікаў і спецыялістаў з іншых галін народнай гаспадаркі.

Жыхары **Адрынак** маюць і свае клопаты. Злеўня малака знаходзіцца ў прыватным драўляным будынку, які ўжо непрыгодны да ўжытку. Хацелі б пабудаваць новую, сучасную злеўню. Для гэтага не пашкадуюць сваёй працы, але просяць дапамогі з боку акруговай малачарні ў Гайнаўцы. Цяжкавата таксама адрынцам з даездам да Нарвы. Дарогі тут пясчаныя. Грамадскім чынам пабудавалі **Адрынкі** адзін кіламетр нядрэннай жвіроўкі, але на большае духу ім не хапіла. Шкада. Можа цяпер пры дапамозе гмінnай рады ў Нарве падумаюць аб добрай дарозе? І тады праз некалькі год адрынцам лягчэй будзе трымаць сувязь са светам, а турыстам зручней трапіць у гэтую маляўнічую вёсачку, з якой відаць пакручастае русла ракі Нарвы і кашлаты масіў Лядскай пушчы.

Мікалай Гайдук
Фота аўтара

Адрына каля вёскі Адрынкі на лузе ў даліне ракі Нарвы.

Бельскі Беларускі ліцэй імя Браніслава Тарашкевіча запрасіў да сябе Аляксандру Бергман, вядомую даследчыцу жыцця і дзейнасці гэтага вялікага беларуса.

— У жнівеньскай „Палітыцы" змясцілі Вы цікавы артыкул пра Бранісдава Тарашкевіча і лёс яго перакладу „Пана Тадэвуша". Гэта не адзіная Ваша публікацыя пра выдатнага правадыра беларусаў. Адкуль такое захапленне асобай Тарашкевіча? — пытаю ў А. Бергман. — Ці Вы ведалі яго асабіста?

— Не, Тарашкевіча асабіста я не ведала. Дакладней зацікавілася ім у пасляваенны час, недзе ў 1958 годзе, у сувязі са святкаваннямі 40-годдзя Камуністычнай партыі Польшчы. Тады я глыбока адчула зварот да былых дзеячоў КПП, каб яны дапамаглі гісторыкам ва ўстанаўленні мінулага партыі. Будучы ў КПЗБ, я дзейнічала пераважна ў вяскоых раёнах і таму пачала вывучаць гісторыю Грамады. З часам аказалася, што менавіта біяграфія Тарашкевіча з'яўляецца суцэльнай крыніцай для далейшых даследаванняў гісторыі Грамады і ўвогуле беларускага руху наогул. Так пачаўся мой „раманс" з Тарашкевічам, які працягваецца ўжо пятнаццаць гадоў. Маё захапленне асобай Тарашкевіча? Так, гэта праўда: Тарашкевіч захапляе кожнага, хто сустракаецца з ім. Упершыню напісала я пра Грамаду і Тарашкевіча ў 1962 годзе, у трэцім нумары часопіса „З поля валькі".

— Ці ўдалося Вам адшукаць незвядомыя або малавядомыя дагэтуль матэрыялы?

— Так, удалося! Шмат фактаў і ўдакладненняў пра дзейнасць Грамады і Тарашкевіча стала вядома навуцы дзякуючы маім публікацыям. Напрыклад, дата ўступлення Тарашкевіча ў рады Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі (снежань 1925 г.), дакумент пракурора, змешчаны ў „Палітыцы", „Кніга вязняў" Бранісдава Тарашкевіча, яго невядомая аўтабіяграфія. Удалося адшукаць даныя аб сувязях з многімі выдатнымі дзеячамі польскай інтэлігенцыі.

— Якія свае публікацыі аб Тарашкевічу Вы лічыце самымі важнымі?

— „**Бранісдаў Тарашкевіч і бельведэрскія левыя**" ў першым нумары „Гістарычнага квартальніка" ад 1968 г., „**За турэмнымі кратамі**" ў дзесятым нумары „Полымя" ад 1969 г., „**Бранісдаў Тарашкевіч — біяграфічны нарыс**" у другім нумары „Пшэглёнду гістарычнага" ад 1972 г., „**Публіцыстычная спадчына Тарашкевіча**" ў восьмым нумары „Полымя" ад 1973 г. Аднак самай важнай працай пра Тарашкевіча лічу напісаную мною манаграфію аб ім, якую яшчэ не ўдалося выдаць. Я працавала над ёю шмат гадоў, змясціла шэраг дакументаў дагэтуль невядомых гістарычнай навуцы. Напрыклад, „Ліст Бюро ЦК КПЗБ да Краёвага сакратарыята" адносна справы Тарашкевіча (1930 год), дакументы польскага Генеральнага штаба, м. ін. „Беларуская грамада — указанні" (указанні датычаць спосабаў ліквідацыі Беларускай сялянска-работніцкай грамады).

— Чым Вы яшчэ цікавіліся?

— Гісторыяй Камуністычнай партыі Заходняй Беларусі. Сваімі важнейшымі публікацыямі па гэтаму пытанню лічу змешчаныя ў беластоцкіх выданнях: „**КПЗБ у гадах 1924—1928**" у 1964 г. і, напісаную супольна з Марыяй Карнілюк, „**Аб дзейнасці камуністычнага руху ў Беластоку ў гадах 1923 — 1938**" у 1966 г. У 1971 г. змясціла я ў другім нумары „Пшэглёнду гістарычнага" падагульняючы артыкул „**Беларускае пытанне ў КПЗБ**". Напісала таксама „**Сялянскія хваляванні ў Сувальскім павеце ў 1935 годзе**", „**НАШ СЦЯГ — орган Беларускай Рэвалюцыйнай арганізацыі**", „**Беларускі тыднёвік „НАША НІВА"**" („Квартальнік гістарычны" № 4 ад 1972 г.).

— Якімі крыніцамі карыстаецеся Вы ў сваіх даследаваннях?

— Перш за ўсё пакладамі архіваў Варшавы, Масквы, Вільні, Мінска, Гродна. Затым — тагачасны друк, запіскі, успаміны. Шмат даведалася я пра Тарашкевіча, дзякуючы гутаркам з яго першай жонкай Верай Ніжанкоўскай і з другою жонкай — Нінай Тарашкевіч, а таксама з праф. Янінай Гурыновіч, сваячкай Адама Гурыновіча. Вялікае значэнне мелі архіўныя матэрыялы Камінтэрна (ІМЛ — Масква), турэмныя і судовыя дакументы.

— Дзякуючы Вам узнік Пакой памяці ў Беларускім ліцэі імя Бранісдава Тарашкевіча. Ці паказана там усё, што магчымае і патрэбнае?

— Патрону ліцэя адведзен у Пакоі памяці толькі куток! А ў мяне ж заказалі камплект экспанатаў, сцэнарый, біяграфію ў інфарматар і г.д. З усяго таго, што я зрабіла, выкарыстана зусім мала, недапушчальна мала! Гэта выклікала ў мяне прыкрыя адчуванні... Сёння, сустракаючыся з вучнямі гэтага ліцэя і жыхарамі Бельска, адчула я іх вялікае зацікаўленне асобай Бранісдава Тарашкевіча, яго гераічным жыццём, вялікай дзейнасцю. Аб усім гэтым нямат расказваюць экспанаты ў Пакоі памяці...

Гутарыў **Сакрат Яновіч**

Янка АЗЯБЛА

Няўмольная хвароба, ад якой няма, на жаль, яшчэ ратунку, забрала ад нас добрага чалавека і выдатнага грамадскага дзеяча. Цяжка прымірыцца з тым, што няма ўжо сярод жывых Янкі Азяблы з Пянькоў, што за Міхаловам.

Быў ён членам Галоўнага праўлення БГКТ, актыўна ўдзельнічаў у нашым беларускім грамадскім руху ў сваёй вёсцы і ў міхалоўскім аддзеле, дапамагаў, разам з жонкаю, мясцовым самадзейнікам. Не адзін раз выбіралі яго ў радныя ваяводскай рады.

Усё, што новае ў гаспадарцы, часта пачыналася на панадворку Янкі Азяблы. Заўсёды меў ён штосьці цікавага расказаць і паказаць. Заязджалі мы да яго, як да свайго добрага знаёмага і лепшага сябра. І не толькі мы. Заходзілі да яго аднавяскоўцы і жыхары суседніх вёсак, мясцовыя і ваяводскія прадстаўнікі партыйных і дзяржаўных устаноў. Сяляне заносілі яму свае справы і просьбы, каб ім дапамог, каб заступіўся ва ўстановах. Янка Азябла ніколі не адмаўляўся. Ён аднолькава турбаваўся за сваю гаспадарку і сваю вёску, як і за свой павет, і ваяводства.

Уросшы быў ён у сялянскае жыццё, як груша ў мяжу. І толькі смерць змагла яго адтуль вырваць. Аднак астанецца ён у нашай удзячнай памяці.

Пачатак на стар. 1

ЯК ЦЯРЭШКА КАЛАБОК ЗАВАЯВАЎ ПОЛЬШЧУ

калектыву, давалі станоўчую ацэнку яго працы.

З нагоды Кастрычніцкага свята ў Катовіцах кожны год наладжваюць **фестываль савецкай драматургіі.** У гэтым годзе ён праходзіў ад 10 па 18 лістапада. Упершыню на катавіцкі фестываль паехаў Дзяржаўны драматычны тэатр імя А. Вянгеркі ў Беластоку. Паехаў з Макаёнкавым „народным лубком“.

— У якой кампаніі знайшоўся „Трыбунал“ на катавіцкім фестывалі? — пытаю ў Леха Пятроўскага.

— Кампанія ў нас была сапраўды ганаровая, — гаворыць літаратурны загадчык беластоцкага тэатра. — У фестывалі прынялі ўдзел восем тэатраў. Першы выступіў Польскі тэатр з Варшавы з несмяротнай *„Аптымістычнай трагедыяй“* Вішнеўскага. Тэатр драматычны, таксама з Варшавы, паказаў п'есу Дварэцкага *„Чалавек ніадкуль“*, у якой выступіў славуты Густаў Галубак. Ён пачынаў сваю акцёрскую кар'еру менавіта ў Катовіцах і таму на Фестывалі прымалі яго асабліва сардэчна. Польскі тэатр з Вроцлава прыехаў з драмай Арбузава *„Гэты мілы, стары дом“*, шчэцінскі тэатр прывёз *„Любоў Яравую“* Трэнёва, гданьска-гдыньскі тэатр „Выбжэжэ“ выступіў з *„Палаўчанскімі садамі“* Леонава, сасваевецкі тэатр — з *„Тостам за Калумба“* Жухавіцкага і ўрэшце гаспадар фестывалю, катавіцкі тэатр імя Выспянскага паказаў *„Сітуацыю“* Розава.

— З гэтага пераліку вынікае, што „Трыбунал“ быў адзінай нярускай савецкай п'есай на катавіцкім фестывалі.

— Так. І гэты факт адзначылі арганізатары фестывалю ў час сустрэчы з кіраўніцтвам нашага тэатра. Прыемна нам было паказаць, што беларускі народ таксама можа ганарыцца сваімі драматургамі.

— Як успрынялі „Трыбунал“ у Катовіцах?

— Наш калектыў выступаў 12 лістапада. Зала катавіцкага тэатра была запоўнена, як кажуць, да апошняга месца. Гледачы, як і ў іншых гарадах, часта адгукаліся бурнымі воплескамі. Але, выбачайце, хваліцца мне не выпадае. Вы лепш пачытайце газетныя адгалоскі.

Сапраўды, варта. Прыпамінаецца, што калі ішла гутарка аб катавіцкім фестывалі, тэлевізійны „Дзённік“ як ілюстрацыю паказаў адну са сцэн Макаёнкавага „Трыбунала“ ў выкананні беластоцкага тэатра. *„Трыбуна Люду“* таксама змясціла здымак з адной са сцэн гэтай п'есы, а затым **Р. Шыдлоўскі** пісаў: „Сімпатычным акцэнтам Фестывалю была прысутнасць п'есы беларускага пісьменніка А. Макаёнка — „Трыбунал“, якую паказаў беластоцкі тэатр. Гэтая п'еса не аднosіцца, праўда, да сучаснасці, яна расказвае аб ваенных гадах. „Трыбунал“ аднак— гэта, здаецца, першая ў савецкай драматургіі спроба паглядзець на трагічныя дні вайны праз прызму камедыі. Адначасова напамінае ён, што цікавыя п'есы знайсці можна не толькі ў рускай савецкай драматургіі, што ёсць *яны і ў іншых народаў* Савецкага Саюза“.

Аўтар рэцэнзіі ў катавіцкай *„Трыбуне роботнічэй“* **І. Т. Славінская**, пасля кароткай характарыстыкі жыцця і **творчасці А. Макаёнка**, адзначыла: *„Трыбунал“*, з якім выступіў дзяржаўны драматычны тэатр з Беластока ў трэці вечар катавіцкага фестывалю, заваяваў другую ўзнагароду... У труднай падвойнай ролі здрадніка і салдата падполля выступіў Вітальд Галонзка. Дробны і зацюканы жонкай, хітры і дзёрзкі, ды адначасова задумлівы, рэфлексійны, дасканала кіраваў развіццём дзеі п'есы і заваяваў поспех у гледачоў. Яго сярдзітай і адначасова вельмі сімпатычнай партнёркай была Марыя Хадэцкая. Гэтая характэрная пара надоўга застанецца ў нашай удзячнай памяці“.

У папулярным варшаўскім *„Экспрэсе вечорным“* я прачытаў: „12 лістапада, панядзелак. Беласток прывёз „Трыбунал“ Макаёнка. Адзіную беларускую п'есу на тым фестывалі. Тэатр запоўнены да апошняга месца. Публіка гарача і жыва вітае артыстаў. Спектакль пастаўлены на грані між камедыяй і фарсам, хаця ў п'есе больш для плачу, чым для смеху, бліжэй яна трагедыі, чым камедыі. Макаёнак напісаў п'есу аб яўным і скрытым патрыятызме. Абодва патрабуюць ахвяр. Персы — узвышаны, патэтычны, эфектны, другі — ціхі, балючы, часта прыніжаючы. Каторы з іх труднейшы — лёгка адгадаць. Сярод акцёрскага калектыву на першы план вылучаецца Вітальд Галонзка ў ролі нібы-здрадніка Цярэшкі. Грае ён востра, характэрна, не пераходзячы аднак межаў добрага густу і памяркоўнасці“.

Значыць, ацэнка станоўчая.

Сведчыць аб гэтым таксама „Ганаровы дыплом“ міністра культуры і мастацтва Станіслава Вронскага і члена Рады Дзяржавы, старшыні Прэзідыума ВРН ў Катовіцах Ежы Зентка, прысвоены рэжысёру Збігневу Бессерту за выдатны ўклад у мастацкую працу, звязаную з Агульнапольскім фестывалем савецкай драматургіі.

Цярэшка Калабок заваяваў сэрцы і ўнаведвальнікаў катавіцкага тэатра. Дык на развітанне пытаю ў Леха Пятроўскага, ці пабачым яшчэ мы „Трыбунал“ на беластоцкай сцэне.

— Бадай, ужо не, — адказвае ён. — Вітальд Галонзка адышоў з беластоцкага тэатра. Ён цяпер у Грудзёндзы. А другога выканаўцы ролі Цярэшкі Калабка мы не маем.

Астаецца нам тады толькі цешыцца, што пастаноўкай „Трыбуналу“ Андрэя Макаёнка беластоцкі тэатр запісаў адну з лепшых старонак сваёй гісторыі, і пажадаць яму далейшых поспехаў у папулярызацыі выдатных твораў драматургіі нашых усходніх сяброў.

Віктар Рудчык

НАШЫ СЯБРЫ

Уладзімір МІСЕЮК

Ужо восем гадоў працуе Уладзімір Місеюк пісьманосцам на пошце ў Старым Корніне Гайнаўскага павету. Са сваімі прафесіянальнымі абавязкамі спраўляецца паспяхова. Мае ён у сваім раёне абслугоўвання 115 падпісчыкаў на „Ніву“. Найбольш у самым Корніне, Ягадніках, Карыцісках і іншых навакольных вёсках. Многа экземпляраў „Нівы“ атрымліваюць вучні са школы ў Старым Корніне. Пастаянна чытаюць яе падпісчыкі Я. Аляксеюк, В. Далінскі, С. Аксентэюк са Старога Корніна. У пісьманосца У. Місеюка збіраецца больш 50 экземпляраў „Газеты Беластоцкай“, па 40 экземпляраў „Зялёнага Штандару“ і „Хлопскай Дрогі“. Усіх часопісаў разам каля 650 экземпляраў.

За добрыя вынікі ў падпісцы на „Ніву“ рэдакцыя беларускага тыднёвіка ўзнагародзіла Уладзіміра Місеюка рэчавай узнагародай.

Тэкст і фота **Я. Ц.**

АКТЫЎНЫ СЕЛЬГАСГУРТОК

Добрай працай славіцца сельгасгуртокў Палічнай Гайнаўскага павету. Мае ён у сярэднім звыш трохсот тысяч даходу. Узначальваюць яго старшыня Аляксандр Зінчук, дыспетчар — Юры Зінчук і кіраўнік па справах сельскагаспадарчай прадукцыі Янка Тыханюк. Яны і прысвячаюць найбольш увагі працы сельскагаспадарчага гуртка. Палічнаўскае „кулка“, загаспадарыла 267 гектараў зямельных угоддзяў дзяржаўнага фонду зямлі. Сёлета сабрала жыта, авёс і ячмень з 132 гектараў і бульбу з 9 гектараў. Найбольш зямельных угоддзяў ПФЗ загаспадарыла ў ваколіцы вёсак Апака, Белая Страж, Пагулянка і ў самой Палічнай. Ужо другі год сельскагаспадарчы гурток вядзе гадоўлю свіней — каля 450 штук. На хлеўню выкарыстана апусцелая па былым кааператыве абора. Па кормнікі прыязджаюць у Палічну самаходы не толькі з Гайнаўкі, але нават з прадпрыемстваў харчовай прамысловасці ў Беластоку. Ідуць яны пераважна ў першы гатунак.

Сельгасгуртак карыстаецца багатым паркам сельскагаспадарчых машын, у якім ёсць цяпер 13 трактараў, камбайн „Бізон“, абмалотачныя агрэгаты, сеялкі, бульбакапалкі, сенаграбалкі, раскідвачы і іншыя сельскагаспадарчыя машыны. У гэтым годзе іх яшчэ прыбудзе. Сельгасгурток мае таксама электрычны млынок-драбілку, кіруе ім Васіль Вілюк. Ёсць таксама кузня. у якой праводзяцца ўсе дробныя рамонты сельскагаспадарчых машын.

У наступным годзе пачнецца ў Палічнай будова гаражоў і вятаў на машыны, паветкі на мінеральныя ўгнаенні, новай агароджы вакол гаражоў, жылых кватэр для сельгасгурткоўцаў, а таксама адміністрацыйнага будынка.

Я. Цялушэцкі

Кормнікі з Палічнай.

Беларуская літаратура — Аляксандар Баршчэўскі

Нашаніўская пара

КАРУСЬ КАГАНЕЦ — ЧАСТКА III

Першыя вершы Каганца былі прысвечаны праблеме кахання. Гэтыя вершы мелі аўтабіяграфічны характар. Ва ўсіх шасці вершах, напісаных ад сакавіка 1894 да мая 1896, выступае постаць закаханага юнака. Мабыць, гэтым юнаком з'яўляецца сам аўтар. Вершы гэтага цыкла далёкія ад дасканаласці. Выступае ў іх досыць просты змест і даволі ўпрошчаная метафорыка. Прыкладам такой недакладнасці можа быць першы верш Каганца:

Ой, у полі вецер вее;
Маё сэрца чагось млее,
Паняволі аж прыстанеш,
Сваю мілу ўспамянеш.
Ой, заўсёды так бывае,
Калі верна хтось кахае,
Што сваёю меркай мерыць,
Гляне дзіўна і то верыць,
Што не чужая яму яна,
Хоць другому нарачона.

Ацэньваючы мастацкую недасканаласць гэтага верша, трэба памятаць аб тым, што быў ён напісаны ў канцы XIX ст., калі яшчэ не было строга апрацаваных граматычных норм беларускай мовы.

Наступныя чатыры вершы, датаваныя 1907 годам, таксама тэматычна звязаны з каханнем. Нягледзячы на тое, што былі яны напісаны на другім годзе існавання „Нашай нівы“, якая ў значнай ступені дапамагла ачышчэнню беларускай мовы ад правінцыяналізмаў і зрабіла сур'ёзны крок у напрамку стварэння адзінай агульнабеларускай літаратурнай мовы, стылістыка Каганца засталася на дзевятнаццацівечным узроўні.

Мы ўжо сказалі, што Касцяровіч у 1928 г. апублікаваў тры вершы Каганца. Вершы гэтыя адрозніваюцца сваёй тэматыкай ад тых, аб якіх мы гаварылі вышэй. Прысвечаны яны птушкам: салаўю, жаваранку, ластаўцы. Творы гэтыя былі напісаны Каганцом у 1906 годзе. І тут таксама нельга гаварыць аб высокай мастацкасці твораў. Ва ўсіх вершах аўтар падкрэслівае харастнo і альтруізм птушак; гаворыць аб гармоніі паміж светам птушак і чалавекам. Па сутнасці ў гэтых вершах няма ні метафар, ні паэтычнай іншасказальнасці. Выступае ў іх рыфмаваная гутарковая мова. Няма ў гэтых творах ні глыбіні, ні філасофскага падтэксту.

Рашуча адрозніваецца сваім тонам і сваім зместам ад усіх характарызаваных вершаў вершы, напісаныя Каганцом у перыяд прабывання пісьменніка ў Мінскай турме. Ва ўсіх турэмных вершах выступае моцны містычна-рэлігійны элемент. У гэтых вершах аўтар выкарыстоўвае рэлігійныя святы і біблейскія матывы. Дасканаласць неба і гармонія прыроды супрацьпастаўлены тут недасканаласці чалавека. У некаторых вершах гэтага цыкла Каганец звяртаецца да чалавека, заахвочваючы яго да самаўдасканалення. Заклікае ён людзей кіравацца божымі наказамі, працавітасцю і альтруізмам пчолак і г.д.

Ірацыянальная рэцэптура Каганца, зразумела, не магла вырашыць якіх-колечы грамадскіх праблем і патрэб. У гэтым якраз і праяўляецца бяссільнасць Каганца-паэта.

Прыкладам містычных схільнасцей у творчасці паэта можа быць верш „Наш сімвал“, у якім аўтар надзею аб вызваленні не звязвае з дзейнасцю народных мас, а толькі з божай ласкай:

Божэ, спасе наш,
Ты міласць нам пакаж.
З нядолі вызваль нас,
Збудзі ты нас ужо раз.

Аднак у спадчыне Каганца знаходзім такія вершы, як *„Нёман“*, *„Пакліч“*, *„Кабзар“*, якія цвёрда стаяць на рэальным, беларускім грунце. Няма ў іх містычна-рэлігійнай павуціны. У гэтых вершах аўтар звяртаецца не да фікцыі, не да сімвалаў, а да рэальных сіл.

Адважна, браты, наперад ідзіце
Цвёрдай і правай ступою,
Кожнаму ў вочы смела глядзіце,
Праўду нясіце з сабою.

Варта яшчэ адзначыць, што ў некаторых вершах Каганца выступаюць фальклорныя матывы.

Дварчанін у сваёй хрэстаматыі прыводзіць верш, а можа, лепш, паэмку „Сцяты камень“ з гістарычнай тэматыкай.

З усяго сказанага відаць, што прынамсі ў тэматычным сэнсе паэзія Каганца была з'явай даволі разнароднай. Аднак форма яе далёкая ад дасканаласці. З гэтай прычыны Карусь Каганец не выйшаў у першыя рады беларускіх паэтаў.

Новае аб Міхалу Федароўскім

Кожны свежы артыкул, кожная новая кніга, што датычыць постаці Міхала Федароўскага і аграмаднай збіральніцкай спадчыны па ім, заўсёды чытаюцца з зацікаўленнем і ў чаканні ўсё новых адкрыццяў і знаходак аб гэтым незвычайным чалавеку, улюбёным у беларускую народную творчасць. Якія бясцэнныя скарбы культуры беларускага народа зьбярог ён ад немінучай страты і забыцця! Да нашага часу з яго невычэрпнай кайстры апублікавана 500 казак, каля 3 500 народных павер'яў, 10 000 прыказак, 520 загадак, 3 000 розных народных выслоўяў і 4 171 песня і прыпеўка (пры гэтым ён прычыніўся да запісу 1 413 беларускіх народных мелодый). Лікі сапраўды фантастычныя, але гэта далёка не ўсё, што было сабрана М. Федароўскім за 27 год (у асноўным з 1877 па 1904 г.г.) на абшары ад Ашмянаў і Ліды на поўначы, Пружанаў і Косава на поўдні, ваколіц Мінска на ўсходзе, Беластока, і Сухаволі на захадзе. У рукапісным аддзеле Варшаўскага універсітэта яшчэ знаходзіцца значная колькасць неапублікаваных дагэтуль матэрыялаў сярод папераў М. Федароўскага, якія якімсьці цудам, хоць і не ўсе, былі выратаваны ў Варшаве з пажарышча апошняй вайны. На колькі мне вядома, у сучасны момант частка іх апрацоўваецца ў кабінеце беларусазнаўства Польскай акадэміі навук для чарговага кніжнага выдання.

Даследчыкі мяркуюць, што М. Федароўскі зрабіў звыш 200 тысяч запісаў і нататак па беларускай народнай творчасці, мове, матэрыяльнай культуры, краязнаўству, археалогіі і г.д. „Такога багацця фактычнага матэрыялу яшчэ не ведала беларуская фалькларыстыка", — заўважае Янка Саламевіч ва ўступе да сваёй кнігі „Міхал Федароўскі", якая нядаўна выйшла ў Мінску[1]. Гэтая манаграфія пра аднаго з самых выдатных, калі не найвыдатнейшага, фалькларыстаў, што займаліся збіральніцкай дзейнасцю на беларускіх землях, з'яўляецца вынікам некалькігадовай карпатлівай працы мінскага вучонага, які побач з вывучэннем крыніц у архівах і бібліятэках СССР многа часу прысвяціў пошукам у кнігасховішчах і архівах Кракава, Вроцлава і Варшавы. У выніку значна дапоўніў і ўзбагаціў нашы веды аб М. Федароўскім.

Перш за ўсё ў раздзеле „Жыццёвы шлях і навуковая дзейнасць" адначасова з паказам асноўных фактаў з жыцця і збіральніцкай працы фалькларыста, шмат месца аўтар манаграфіі адвёў сувязям, якія былі ў М. Федароўскага з выдатнымі польскімі этнографамі З. Глёгерам, А. Кольбергам, Я. Карловічам і іншымі. Бязмерна каштоўнымі з'яўляюцца для беларуска-польскай кампаратыстыкі знаходкі Я. Саламевіча аб сустрэчы аўтара „Люду беларускага" з Францішкам Багушэвічам, перапісцы з гісторыкам М. Янчуком, сувязях з беларускім тыднёвікам „Наша ніва", сяброўстве з паэтам Гальяшом Леўчыкам (Ляўковічам) і іншымі дзеячамі на ніве беларускай навукі і культуры канца XIX і пачатку XX стагоддзяў.

Асноўную частку, аж 220 старонак сваёй працы прысвяціў Я. Саламевіч дэталёваму аналізу ў розных аспектах „Люду беларускага" М. Федароўскага. Гаворачы аб змешчаным там беларускім меласе, аўтар піша: „Беларускія народныя песні, сабраныя М. Федароўскім, — неацэнны скарб, які непамерна ўзбагаціў беларускую нацыянальную культуру. Па яго зборах мы цяпер маем магчымасць пераканацца ў глыбокай паэтычнасці нашай народнай песні, вывучыць душу народа, зразумець яго псіхалогію і этыку, глыбей пранікнуць у таямніцы беларускага нацыянальнага характару, прачытаць адвечныя думы і спадзяванні народа".

У заключэнні, маючы на ўвазе спадчыну па вялікім этнографе, якая яшчэ знаходзіцца ў архівах, аўтар манаграфіі сцвярджае: „Даследаваць дзейнасць Федароўскага-этнографа, Федароўскага-лексікографа, Федароўскага-археолага, Федароўскага-гісторыка — пачэсная і ўдзячная задача вучоных Беларусі".

І сам, ідучы па гэтаму закліку, Янка Саламевіч у канцы манаграфіі памяшчае „Дадатак", у якім на каля 70 старонках, упершыню ў славянскай этнаграфіі, публікуе каштоўныя матэрыялы, пачэрпнутыя з рукапіснай спадчыны па М. Федароўскім. Яны адносяцца да народнага вяселля з ваколіц Пружанаў, Бярозы, Шарашова, Сяльца, Малеча і Белавежы, а таксама ўрывак батлейкі з-пад Шылавічаў. Цікава заўважыць, што шэраг народных песень, якія апублікаваны ў „Дадатку", можна яшчэ і цяпер сустрэць на Гайнаўшчыне.

Мікалай Гайдук

[1] Саламевіч Янка, Міхал Федароўскі, Мінск 1972.

Ф·А·Л·Ь·К·Л·О·Р

ВЯСЕЛЬНАЯ

Andante

Зві-не-ла ка-мо-рань-ка, зві-не-ла, Дзе ма-ла-да дзе-вань-ка ся-дзе-ла.

Звінела каморанька, звінела,
Дзе малада дзеванька сядзела.
Дзе малада дзеванька сядзела.
І русую косаньку часала.
І русую косаньку часала —
Вялікую думаньку думала.
І прыйшоў яе татанько ў камору,
Упала яна татаві на ногі:
— Не аддай жа, татаньку, ты міне —
Прабуду я зіманьку ў цібе!
— А як цібе, дзеванька, ні аддаць —
Прыехаў твой міленькі, хоча ўзяць!
І прыехаў міленькі, хоча ўзяць,
Папускаў ён конікі ў вішнёвы сад.
— Ніхай мае конічкі паходзяць,
Зялёнае рутанькі паядзяць.
Зялёная рутанька, жоўты цвет.
— Чаму цібе, міленькі, доўго не(т)?
— Прыбуду я, міленька, прыбуду,
Як я сабе сванячак здабуду.
Як я сабе сванячак здабуду,
Тады я да міленькай прыбуду.
І зазвінелі чарачкі на стале,
Заплакала дзеванька ў каморэ.

Ад Галены Тычынскай, 1923 года нараджэння, вёска Мастаўляны Беластоцкага павету, запісаў 25 кастрычніка 1973 года Мікалай Гайдук. Нотны запіс з магнетафоннай стужкі зрабіў Эдуард Гойлік.

Нядзелька на Пакрову. На вёсках, вядома, свята. З гарадскіх таксама шмат хто святкуе. Карэткі хуткай дапамогі ўставіліся ў рад. Чакаюць выклікаў. Час ад часу каторая выслізнецца пацішэнькy і гіне за паваротам. Іншыя вяртаюцца — сонна заязджаюць на стаянку і шукаюць свабоднага месца. Спакойныя выклікі — тэмпература, болі тут, болі там.

Штодзённыя звычайныя справы. Чарговы выклік вырывае з соннага настрою. Хутчэй! Хутчэй! Карэтку з лекарам-педыятрам. У Гарадку апарылася дзіця. Санітар хапае стэрыльную прасціну. Лекар з вадзіцелем ужо ў машыне. Рушылі. Сінім святлом заморгаў жолудзь-сігналізатар. З дарогі! З дарогі! Карэтка спяшае. Перад перакрosткам уключаем сірэну. Усім, усім, усім — дайце дарогу! Карэтка імчыцца за горад. Гудзе матор. Педаль газу ўціснута амаль да адказу. Усе маўчаць.

Дзіцяці 17 месяцаў. Накрыты стол, напалоханыя госці, суседзі, выпадковыя гледачы. Бацька анямеў з жаху. Маці енчыць. Адна адзіная шклянка гарачай кавы, якую малая Дароткa сцягнула са стала, прычыняй усяму. На апараных грудках амаль няма скуры. Апараны і тварык. Для дзіцяці гэта нясцерпны боль. З ім трэба змагацца ў першую чаргу.

Адразу — абязбольваючае лякарства, закруціць маленькае дрыготкае цельца ў стэрыльную прасціну і далей у дарогу. Толькі ў бальніцу. Толькі ў бальніцу. Выпадак цяжкі.

Сірэна ўжо не вые, а раве дзікім зверам.

Шмат турбот мелі хірургі з Дароткаю. Шмат цяжкіх хвілін перажылі бацькі. 18 працэнтаў знішчэння скуры, болевы шок, сур'ёзнае абезваднене арганізму. Толькі спецыялісты ведаюць, чым гэта пагражае кволаму дзіцячаму арганізму. Падумаць толькі — адна шклянка кавы.

Сёння ўжо няма небяспекі. На тварыку, бадай, нават рубцоў не застанецца. Лячэнне аднак працягваецца. На грудках трэба рабіць перасадку скуры. Трэцяя ступень апарання — гэта не жарты. Гэта некроз падскурных тканаў — глыбокія раны. І ўсё адна адзіная шклянка кавы...

Даражэнькія таты і мамы, памятайце! Малое, толькі пачаўшае хадзіць дзіця, да стала не дастане. Яно проста хапаецца за край абруса і разам з ім цягне са стала ўсё што на ім знаходзіцца. Седзячы за сталом, на каленях таты ці мамы, яно таксама, выкарыстоўваючы іх няўвагу, мае магчымасць дацягнуцца ручкамі куды не трэба. Прыміце гэта пад увагу. Беражыце дзяцей!

Яны пазнаюць свет. Ім, вядома, хочацца да ўсяго новага дакрануцца. Усё запамацаць. І толькі ад вас, дарослых, залежыць, ці іхнія ручаняткі не будуць мець доступу да небяспечных прадметаў.

Ларс

Актывісты БГКТ

Валя ЦІХАНЮК

Валю Ціханюк ведаем як скромную і сімпатычную дзяўчыну. Маладая

яна, а вельмі актыўна ўключаецца ў жыццё свайго асяроддзя. Менавіта яна ажывіла дзейнасць гуртка БГКТ у сваёй вёсцы — Гародчыне на Гайнаўшчыне. Члены Беларускага таварыства выбралі яе старшынёю свайго гуртка БГКТ. А Валя нас запэўніла, што пры дапамозе ўсяго праўлення гуртка — сакратара Рыгора Сельвясюка і касіра Марыі Антасюк ды ўсіх членаў будзе старацца выконваць добра свае абавязкі, згодна са статутам нашай арганізацыі. Мы верым Валі. Зрэшты, яны ў Гародчыне ўжо аплацілі складчыны БГКТ і рэалізуюць пастулова свой план працы. Цяпер рыхтуюць удзельнікаў да песенных конкурсаў.

У размове Валя расказала нам яшчэ, што ў вольны час чытае беларускія кніжкі, „Ніву", „Пшыязнь". Хацела б праз „Ніву" наладзіць сувязь і перапісвацца з сяброўкамі і сябрамі ў СССР, абменьвацца з імі каляровымі паштоўкамі, кніжкамі.

Валя Ціханюк з'яўляецца таксама старшынёй гуртка ТППР і разам з сябрамі і тут спраўна вядзе работу. Калі мы яе спыталі, якія цяжкасці мае ў грамадскай працы, адказала, што з добрым калектывам і пры ахвоце цяжкасцей няма. А дапамогу сваю заўсёды акажа ёй і праўленне аддзела БГКТ у Гайнаўцы.

Віктар Бура
сакратар аддзела БГКТ у Гайнаўцы
фота аўтара

..сярод вядомых рыб найдаўжэй жывуць: вугор — 55 гадоў, карп — 47, фарэль — 19.

...на Беласточчыне спартыўныя арганізацыі ЛЗС дзейнічаюць у 1 055 вёсках.

(яц)

* * *

Не баюся, што мой век не вечны,
Што падамся за дзядамі следам.
Калі міф пра пекла недарэчны —
Дык чаго баяцца стрэчы з дзедам?

Пашкадую толькі, што замала
Даражыў нявечнымі дарамі:
І язмінными начамі мая,
І дажынкавымі вечарамі.

Пашкадую, што пайду ад гэтых
Дарагіх і мілых сэрцу гоней,
Што на сцежках-пуцявінах свету
Не пацісну ўжо сябрам далоней.

А мацней за ўсё я пашкадую
Перад тым, як свет пакінуць весні,
Што ўжо больш ніколі не пачую
Нашай роднай беларускай песні.

Ніл Гілевіч

Яны прымяняюць торф

У Нараўскай гміне Гайнаўскага павету зямля не надта добрая. Трэці і чацверты класы выступаюць рэдка, больш пятага і шостага класаў. Таму сяляне тут сеюць найбольш жыта і садзяць бульбу. Толькі гэтыя сельскагаспадарчыя культуры даюць ураджаі на належным узроўні. Мала хто прымяняе на сваіх угоддзях торф. Аднак павятовы інспектарат воднай меліярацыі ў Гайнаўцы адкрыў непадалёку вёскі Баб'я Гара „капальню" торфу. Адказным за яе ПІВМ назначыў Яўгена Зубрыцкага с. Федара (на здымку).

— У гэтым годзе за торфам прыязджала 17 гаспадароў, — кажа Яўген Зубрыцкі. — Найбольш прымяняюць торф на сваіх зямельных угоддзях Фёдар Зубрыцкі, Георгі Зубрыцкі і Яўген Зубрыцкі з вёскі Баб'я Гара, Кастусь Матысюк і Кастусь Лукша з Семяноўкі, Уладзімір Скепка і Сымон Скепка з Забрадоў, Ян Грыка з Пасечнікаў, Уладзімір Мацкевіч з вёскі Баравыя. Усе яны рабілі тарфовыя прызмы, а потым больш угноены торф вывозілі на поле. Падкормленыя зямельныя ўгоддзі далі непараўнальна большыя ўраджаі. Палепшылася сама структура глебы.

Варта адзначыць, што для тых сялян, якія найлепш нарыхтуюць кампостывыя прызмы з прымяненнем торфу, павятовы інспектарат воднай меліярацыі прызначыў грашовыя ўзнагароды.

Яўген Зубрыцкі на месцы, дзе сяляне бяруць торф.

Тэкст і фота **Я. Ц.**

Сустрэча двух пакаленняў

Пётр Савіцкі-сын.

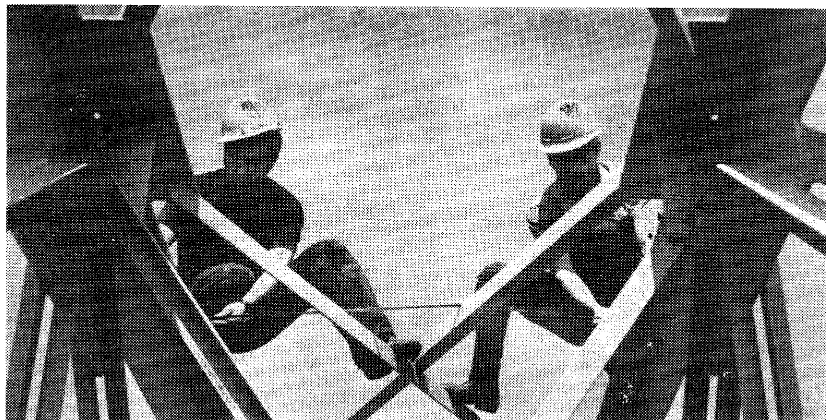
З фатаграфіямі Пятра Савіцкага нашы чытачы сустракаюцца на старонках „Нівы", „Зоркі", „Беларускіх календароў" і іншых выдавецтваў ГП БГКТ.

П. Савіцкі родам з Беластока, яму 25 год. Фатаграфаваннем зацікавіўся яшчэ ў хлапечыя гады, калі круціўся пад рукамі ды падглядваў, што ў сваім фатаграфічным куточку робіць бацька, таксама Пётр Савіцкі — раней вядомы беластоцкі фатограф і акцёр лялечнага тэатра.

У Клубе міжнароднай кнігі і прэсы „Рух" у Беластоку 22 лістапада г.г. была адкрыта першая індывідуальная выстаўка прац П. Савіцкага-сына п.з. „Рэпартажы". Са значнай ужо колькасці сваіх работ аўтар паказаў каля 20 фотарэпартажаў. Пераважала ў іх беластоцкая тэматыка. Улюбёнасць у непаўторную прыгажосць роднай прыроды, пашана да чалавека працы і яго здзяйсненняў, радасць жыцця — вось вядучыя матывы гэтых прац. На асаблівую ўвагу заслугоўваюць „Ах, што гэта быў за шлюб...", „Мацярынства", „Кірмаш Яна ў Беластоку", „Канструкцыі", „Пейзажы". Моцную вымову мае „Мементо", у якім аўтар паказаў, як гарэлка давяла да трагічнай смерці на скрыжаванні дзвюх беластоцкіх вуліц. Словам, першая індывідуальная выстаўка П. Савіцкага-сына — уданы дэбют, які абяцае многае.

Выстаўка П. Савіцкага-сына склала фон вельмі прыемнай урачыстасці адзначэння 20-годдзя Беластоцкага фатаграфічнага таварыства. Яно цяпер гуртуе 90 членаў, а на працягу мінулых дваццаці год арганізавала 37 выставак прац сваіх членаў, удзельнічала ў шматлікіх выстаўках у нашай краіне і па-за яе межамі, таварыства і яго члены ўзнагароджаны шэрагам медаляў, прызоў і дыпломаў. На 15 сваіх курсах абучыла 720 асоб майстэрству фатаграфіі. Быў зачытан адрас прызнання таварыству ад Аддзела культуры ВРН у Беластоку. Былі ўзнагароды, дыпломы, кветкі. Сярод адзначаных быў таксама Пётр Савіцкі-бацька — адзін з заснавальнікаў Беластоцкага фатаграфічнага таварыства. Яго перапоўненая зала сустрэла авацыямі: беластаччане выражалі прызнанне заслугам старэйшага пакалення сваіх мастакоў і заахвочвалі да плённай дзейнасці маладых прадаўжальнікаў добрай традыцыі беластоцкай фатаграфіі. (іс)

Фота **П. Савіцкага-сына**

„Канструкцыі"..

СУХОТЫ МОЖНА вылечыць

Перад вайной і ў першыя пасляваенныя гады сухоты (туберкулёз) — гэта была самая страшная хвароба, ад якой на Беласточчыне памірала найбольш людзей. Памагала ёй і беспадстаўнае пераканане, што з сухотаў вылечыцца нельга, што гэта хвароба перадаецца з пакалення на пакаленне.

Народная ўлада накіравала ўсе магчымыя сродкі, каб ратаваць людзей ад сухотаў. На барацьбу з ёю наша дзяржава на працягу 30 год выдаткавала мільярды злотых. І вынікі ёсць! У 1972 г. колькасць хворых і памёршых на сухоты на Беласточчыне ў параўнанні з 1938 г. зменшылася ў пяць разоў, сярод прычын смерці яна займае цяпер сёмае месца. Сухоты адступілі, але не здаліся.

Адступілі ад дзяцей і моладзі, але атакуюць людзей сярэдняга і старэйшага ўзросту. У 1972 г. сярод 1 183 123 чалавек усяго насельніцтва Беласточчыны было 4 118 асоб хворых на сухоты, у тым ліку каля 400 чалавек ва ўзросце да 19 год; 741 асоба ва ўзросце ад 20 да 29 год; 2 265 асоб ва ўзросце ад 30 да 64 год і 702 асобы ва ўзросце звыш 64 год.

З гэтых лікаў вывад сам напрошваецца: дарослыя, пільна сачыце за сваім здароўем! Пасля таго, калі рэнтген выявіць у вашым целе нейкія падазроныя змены, зараз жа ідзіце да лекара і дбайна выконвайце ўсё, што ён вам загадае. Лячэнне і лякарствы ад сухотаў цяпер дармовыя. Сённяшняя медыцына мае такія сродкі, што поўнасцю вылечваюць сухоты. Але пры ўмове: лякарствы трэба прымаць рэгулярна, быць пад сталым наглядам лекара, а, вылечыўшыся, неабходна праходзіць кантроль, ці хвароба не аднавілася. Сухоты — захворванне злое, назойлівае, здрадлівае і незаўважальнае для хворага, але пры адпаведным лячэнні цалкам вылячальнае.

Памятайце, ваша здароўе залежыць ад вас саміх! (іс)

Куток практычных ведаў

СКРОМНА І ЭЛЕГАНТНА

Не ўсе мы, на жаль, выглядаем так элегантна, як мадэлькі з журналаў, а кожнай з нас хацелася б аднак выглядаць прыгожа і элегантна ў час святочнай гасціны.

Нельга забывацца аб тым, што паўнейшыя жанчыны павінны выбіраць фасоны больш простыя, без непатрэбных аздоб і дадаткаў. Прастата тут з'яўляецца падставай элегантнага выгляду. Неабходна пры тым пазбягаць вялікіх каўняроў, кішэняў, фальбанак, занадта шырокіх рукавоў.

Візітную сукенку можна шыць з розных матэрыялаў — шоўкаў, бракатаў, карунак. Не абавязкова пры гэтым выбіраць тканіну цёмнага колеру. Не раім аднак карыстацца вельмі бліскучымі матэрыяламі, у якіх паўнейшыя жанчыны будуць выглядаць яшчэ больш поўна. Старэйшым жанчынам варта пашыць нешта шэрага, блакітнага або светла-карычневага колеру, маладзейшыя поўныя жанчыны могуць смела пашыць сукенку з чорнага шоўку альбо тоненькай шэрсці.

Сукенкі такія наогул шыюць проста, даючы толькі вертыкальныя швы. Могуць яны быць з доўгімі ці кароткімі рукавамі, хаця лепш для паўнейшай фігуры падыходзілі б доўгія. Трэба памятаць, што сукенкі павінны быць свабодныя, не надта дапасаваныя. Аздобіць іх можна шнурком бусаў або прыгожым каўняром. Прыгожа выглядаюць і практычныя касцюмы з вячэрняга матэрыялу, якія складаюцца з сукенкі і жакецікa.

Не толькі сукенка, але і дадаткі абавязкова павінны быць скромныя. Дастаткова адной кветкі, брошкі, прыгожых караляў.

Сяброўка

Беларускія кнігі

У кнігарні імпартных выданняў у Беластоку, вул. Кілінскага 10, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Гілевіч Ніл, Загадкі, 1971, стар. 104, цана 5 зл. 80 гр.

Падарунак сучаснага беларускага паэта сярэдняга пакалення дзеткам-малалеткам 195 вершаваных загадак. Кожную з іх каляровымі ілюстрацыямі аздобіла мастак Алена Лось. Дасканалы дапаможнік для настаўнікаў беларускай мовы ў класах I—IV!

Цудоўная дудачка, 1972, цана 1 зл. 70 гр.

Беларуская народная казка ў апрацоўцы Алеся Якімовіча, якая выйшла ў цыкле „Казка за казкай". Каляровыя ілюстрацыі М. Гуціева.

Чаравікі - самаскокі, 1972, цана 1 зл. 10 гр.

Англійская народная казка ў перакладзе на беларускую мову А. Чаркасава, якая таксама выйшла ў цыкле „Казка за казкай". Каляровыя малюнкамі гэтае выданне аздобіла Н. Паплаўская.

Талстой Аляксей, Залаты ключык, або прыгоды Бураціна, 1971, стар. 112, цана 6 зл. 50 гр.

Папулярная аповесць-казка для дзяцей выдатнага рускага пісьменніка ў перакладзе на беларускую мову А. Баныды. Цікавыя каляровыя ілюстрацыі В. Шаранговіча.

Плудра Бена, Боцман на крызе, 1973, стар. 160, цана 3 зл. 70 гр.

Тры аповесці „Боцман на крызе", „Лют Матэн і Белая ракавінка" і „Падарожжа на Зундэзвіт" вядомага нямецкага пісьменніка ў перакладзе на беларускую мову С. Міхальчука. Малюнкі Г. Мазурына. Для малодшага школьнага ўзросту.

Вольскі Віталь, Кніга падарожжаў, 1971, стар. 536, цана 10 зл. 50 гр.

Аб'ёмісты том дасканалых рэпартажаў, ад якіх цяжка адарвацца. Складаецца ён з дзвюх частак: „Падарожжа па краіне беларусаў" („Падарожжа па краіне беларусаў", „У лясах над Бярозай", „Чайкі над Нарачу", „На сініх азёрах") і „Афрыканскае падарожжа" („Афрыканскае падарожжа" і „Эль Махрыб"). У першай частцы знаходзім з любасцю напісаныя замалёўкі беларускай прыроды, падзеі з гісторыі Беларусі і яе дзень сённяшні. Другая частка — гэта рэпартажы з пабыўкі аўтара ў афрыканскіх краінах.

Кнігарня імпартных выданняў у Беластоку ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем (з далучэннем рахункаў). Запатрабаванні кіруйце па адрасу:

„Dom Książki", Białystok, ul. Kilińskiego 10.

(мг)

Кансультацыя юрыста

Пытанне: Ці можна патрабаваць разводу з прычыны псіхічнай хваробы жонкі?

Адказ: Асоба псіхічна хворая ў асноўным не можа выходзіць замуж (жаніцца). Толькі ў выпадку, калі яна не з'яўляецца поўнасцю недзеяздольнай, а хвароба не пагражае сям'і і здароўю будучага патомства, суд можа дазволіць на шлюб.

Калі дайшло да шлюбу без дазволу суда, і муж і жонка маюць права патрабаваць уневажнення шлюбу. Гэта права выгасае ў выпадку, калі ў часе супольнага жыцця псіхічна хворы выздаравеў.

Інакш бывае, калі ў часе супольнага жыцця муж або жонка захварэюць псіхічнай хваробай. Гэта не з'яўляецца прычынай уневажнення шлюбу і само па сабе не можа быць прычынай разводу.

Аднак, калі б у выпадку псіхічнай хваробы дайшло між мужам і жонкай да поўнага трывалага разлажэння супольнага жыцця, а карысць справы непаўналетніх дзяцей не стаяла б на перашкодзе, суд можа ў гэткім выпадку даць развод.

Асоба псіхічна хворая ў гэткім выпадку не можа быць прызнана вінаватай разлажэння супольнага жыцця і таму пасля разводу мае права патрабаваць аліментаў ад свайго разведзенага мужа (жонкі).

ТРЫБУНА чытачоў

Школа ў Парцаве

У Парцаве ля самай дарогі, якая вядзе ў Спічкі, стаіць драўляны будынак. Гэта пачатковая школа. Пляц, на якім знаходзіцца школа, агароджаны сеткай. Кругом школы парадак, чысціня. Дырэктарам школы з'яўляецца Андрэй Хайнацкі. Апрача яго ў школе працуюць настаўнікі: Галіна Хайнацкая, Лідзія Муха, Аляксандра Авенка і Аляксандра Гаворка. У пачатковай школе ў Парцаве вучыцца 80 вучняў з трох вёсак: Парцава, Спічкоў і Вулькі.

Узровень навучання ў школе ў Парцаве вельмі высокі. Аб гэтым можа сведчыць факт, што ў мінулым годзе ў наступныя класы былі пераведзены ўсе вучні, ніхто не застаўся паўтараць класа. Васьмігодку закончылі ўсе і паступілі вучыцца далей ў прафесіянальныя ці сярэднія школы. Многа вучняў паступіла ў тэхнікумы (некаторыя былі прыняты нават без экзаменаў).

Пачатковая школа ў Парцаве мае многа спартсменаў. Таксама ў чынах моладзь з парцаўскай школы ідзе ўперадзе. Аб гэтым можа сведчыць дзень 21 кастрычніка 1973 года. На чын, які адбыўся ў гэты дзень, прыйшлі амаль усе вучні. Яны супольнымі сіламі наладжвалі дарогу, якая вядзе са Спічкоў у Парцава. Па дажджлівай асенняй пагодзе дарога сапсавалася, і трэба было навазіць на яе пяску. Гэтай работай заняліся трактарысты з сельскагаспадарчых гуртков. Яны вазілі пясок, а вучні разгарталі.

Але каб дарога з Парцава ў Спічкі была сапраўды добрай, трэба тут яшчэ многа папрацаваць. Гэта аднак залежыць ужо ад гміны ў Орлі, а таксама і ад саміх жыхароў вёскі Спічкі, для якіх дарога гэта вельмі патрэбная. Ёю ж ездзяць у Бельск.

Васіль Асеннік,
Спічкі

А ХТО Ж МАЙГО КОНІКА, ХТО Ж НАПОІЦЬ?

Іржаць сабе, вядома, па стайнях яшчэ гнядыя, сівыя і ў яблыкі кабылкі. Штораз часцей, аднак, праносяцца па вясковых дарогах, дым з-пад хваста пускаючы, сталёвыя жарабцы. Усялякія там, ведаеце, масквічы, вартбургі, ці іншыя трабанты або фіяты.

Вёска велізарнымі крокамі горад па ўзроўню жыцця даганяе, праўда, сіл і поту не шкадуючы.

Узнікаюць аднак, разам з тым і штораз то новыя патрэбы. Ну, бо паставіць, скажам, такога, гумаю падкутага ад бяды і ў тым самым хляве можна было б. А вось аўсом і вадзіцаю ён, на жаль, не абыдзецца.

Забягае, бывае, сусед да суседа. Дражэнькі, міленькі — амаль на каленях моліць. Паратуй, нацадзі літр-другі жоўценькага, бо проста да сценкі прыперла — вось-вось госці прыехаць маюць.

А адкуль жа я табе сёння — сусед на тое. Малацьба ў нас учора ішла — да апошняй капелькі ўсё асушылі. Селядцоў вось з кілаграм засталося — хочаш бяры.

Ды што ты, што ты — махае той рукою. Чым за сталом прыняць — я заўсёды дастану. Я вось, ведаеш, гасцям насустрач да аўтобуса выехаць захацеў, да хаты іх падкінуць, а тут гляджу — бензіну няма. Мне толькі літр-другі. Мая бардовая, „Шкода", значыцца, сам знаеш, адно лепшым, жоўтым харчуецца — а дзе тут купіш, калі ў Гарадку толькі сіні прадаюць.

Ясна — чухае сусед патыліцу. Нязручна. А ты вось што, кажа, паспрабуй яшчэ забегчы да старой Варфаламеіхі, ну да той, што гарэлкаю калісці гандлявала. Казалі, што накупляла каністраў і бензін лепшы, вядома, на бутэльку прадавалаць збіраецца. Тое самае заробіць, а міліцыя прынамсі ганяць не будзе.

Так, што, браце ЦПН, — трымай вуха востра! Наладжвай хутчэй у Гарадку продаж высокаактановага бензіну, бо чаго добрага, сапраўды пачнуць ім бабкі па патаемках гандляваць — бо і выгадна, і бяспечна, і пры тым закускі не вымагае.

Ларс

Цырульня на вёсцы

У вёсцы Азяблы на Беласточчыне амаль кожную нядзелю каля дома адбываецца стрыжка валос.

Мясцовы цырульнік Язэп Рыбінскі „адмалоджвае" многіх аднавяскоўцаў. „Рыбінскі стрыжэ не горш ад міхалоўскіх фрызёраў", — гаворыць яго кліенты.

Але Язэп Рыбінскі ўжо стары. Яму 73 гады і ён не вельмі хоча стрыгчы. Кажа, што ўжо добра і не бачыць.

Пара ўжо падумаць аб тым, каб на нашых вёсках былі кваліфікаваныя цырульнікі, каб на стрыжку валос не трэба было ехаць спецыяльна ў мястэчка. Калі я аб гэтым каму дзе спамяну, усе гаварылі: „Але колькі ён будзе зарабляць, калі будзе займацца толькі стрыжкай валос?" Я выясніў, што можна працаваць на гаспадарцы, закончыць курс цырульнікаў, а стрыжку валос праводзіць у нядзелю, ці ў вольны час. „Гэтак можна", — чуў я ў адказ.

Павел Гутнік,
Агульнаадукацыйны ліцэй
у Міхалове

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

У справе машын для Патокі

АДКАЗВАЕ:

Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Białymstoku.

W odpowiedzi na notatkę, zamieszczoną w gazecie „Niwa" pt. „A kiedy otrzyma Potoka?", uprzejmie informujemy: Powiatowy Związek Kółek Rolniczych ciągle dąży do tego, aby sprawy potrzeb rolników jak w Topolanach, tak i we wsi Potoka były traktowane jednakowo. Niemniej jednak występują jeszcze fakty upośledzenia sąsiadów tj. wsi posiadających wspólną mechanizację, lecz nie zarządzających nią bezpośrednio. W wypadku Topolan została powołana Rada Użytkowników, składająca się z rolników wsi Topolany i Potoka, która ma obowiązek koordynowania usług traktorowo-maszynowych. Z notatki wynika, że w/w organ nie zdaje egzaminu i w związku z tym PZKR poczyni starania w kierunku usprawnienia pracy tego organu. PZKR nie może jednak zgodzić się z pretensjami, że traktory orzą odłogi. Jest to praca ze wszech miar słuszna i potrzebna całemu społeczeństwu PRL. Jeśli byśmy tego nie robili, to autor notatki Ob. Krawczuk (wątpliwej jakości rolnik), musiałby wytłumaczyć ludziom, skąd wziąć artykuły żywnościowe dla stale wzrastających potrzeb ludzi pracy. Orzemy te odłogi, bo pozostawili je rolnicy właśnie wątpliwej jakości i to nie może stanowić ujmy dla Kółek Rolniczych, a raczej przynosi to ujmę dla autorów takich poglądów.

Do wiadomości:

1. **WZKR w Białymstoku**
2. **KP PZPR w Białymstoku**
3. **PPRN w Białymstoku**
4. **KR Topolany**
5. **Ob. Krawczuk — Szkoła Podstawowa**

V-ce Prezes PZKR
mgr Piotr Saniukowicz

Ад рэдакцыі. Ці добра, што трактары аруць адлогі? Ясна, што гэта вельмі добра, і наш карэспандэнт абсалютна супраць гэтага не выступаў. Справа толькі ў тым, што трактар павінен заўсёды і ўсюды выканаць найперш больш пільныя працы, а потым менш пільныя, напрыклад, спачатку заараць поле пад азімыя пасевы, а потым заараць адлогі. У выпадку Патокі было наадварот і аб гэтым арганізацыйным недахопе сельгасгуртка ў Тапалянах наш карэспандэнт напісаў, не выступаючы, як гэта разумее ПЗКР у Беластоку, супраць арання адлогаў — глядзі „Ніва", нумар 43(922) з 28.X.1973 г.

НЯСЛАЎНАЯ ХРОНІКА

На чыгуначным пераездзе, недалёка ад станцыі Нараўка, едучы на матацыкле, папаў пад поезд Гайнаўка—Семяноўка Адольф Грыка (42 гады) з вёскі Сушчы Барок, загінуў на месцы.

Едучы вечарам у імглу матацыклам па шашы Гайнаўка—Нараў, каля вёскі Храбустоўка Лявон Падгаецкі (22 гады) з Пуцiскаў ударыўся ў зад стаячага неасветленага „Стара-28", нагружанага цэглай. Смерць наступіла на месцы.

А Ользе Краўчук з Беластока пашанцавала. Вяла яна „Шкоду", якая на шашы Навасады—Нараў з'ехала ў роў і перакулілася. Папсавалася толькі машына (на 15.000 зл). Пасажырам нічога не сталася.

„Вораг алкагалізму". Ваш верш „Вельмі лёгкія заробкі" надрукуем.

Сусед Колька — аўтар гумарыстычнага верша „Весткі". Ананімаў не ацэньваем і не друкуем. Абавязкова да ведама рэдакцыі трэба падаць поўнае імя і прозвішча і адрас.

„Чытач „Нівы" — аўтар верша на мясцовай гаворцы пад загалоўкам „Жыцё". Верш добры, на жаль, таксама ананім. Просім, абавязкова дашліце прозвішча з адрасам.

Ніна Матысюк — Гайнаўскі беларускі ліцэй. Вершы добрыя, найбольш цікавыя: „...Вочы небу ад плачу запухлі", „Чакаць не чакаю". Будзем друкаваць.

Толькі скнара і лянівы не выпісвае „Ніву"

ПАРНАСік

Чытальніцкая літстудыя на негарантаваных паях

ПАДУМАЙ

Ці ты думаў, мілы браце,
Ужо аб будучыні сваёй?
Куды глянеш і што скажаш,
Ці ў жыццё пойдзеш стралой?

Ці народ ацэніць веды,
Што ў школе ты здабыў?
Што адкажаш, калі людзі
Запытаюць, што зрабіў?

Ці не траціў дарма часу,
Як у школу ты хадзіў?
Ці успомніш, што настаўнік
На уроках гаварыў?

Дык калі яшчэ не позна,
За падручнік ты хапай,
І яго, як родну матку,
У жыцці не пакідай!

Яўген Андрэюк,
Рыбалы

ХТО ТО ІДЭ...

Ты чуеш
Хто то ідэ
Заглянь у окно
А зобачыш белое полотно
Ах бачыш то ужэ зіма
До нас ідэ
Ты чуеш зіма.

Янка Зданоўскі,
Бельскі беларускі ліцэй

*

Эх, каб плакаць я мог,
каб каціліся слёзы з вачэй...
Я б заплакаў, дальбог,
мо на сэрцы было бы лягчэй.

Я аплакаў бы ўсё, усе паступкі свае,
што калісьці скрывіў я душою.
Эх, каб толькі каціліся слёзы ў мяне,
я заплакаў бы сам над сабою.

Міхась Шаховіч,
Варшава

Сардэчныя тайны

Дарагое „Сэрцайка"!

Хутка мне споўніцца 18 год. Вучуся ў эканамічным тэхнікуме. Паўгода таму назад я пазнаёмілася з Колем. Працуе ён у тым жа горадзе, дзе я вучуся. Спатыкаліся мы кожны дзень, хадзілі на забавы. Коля прыязджаў да мяне дадому на вёску, дзе жывуць мае бацькі. Спадабаўся ён бацькам. Усе хлопцы і дзяўчаты ведалі, што я з ім хаджу. Але ў апошні час Коля неяк змяніўся. Я заўважыла, што пачынае ён мяне ашукваць. І вось я даведалася, што ходзіць ён з маёй найлепшай сяброўкай. Цяжка мне было ў гэта паверыць, але неўзабаве сама пераканалася, калі ўбачыла іх разам увечары каля кіно. Сяброўства іх аднак не было трывалае, бо ўжо пад канец тыдня гэтая сяброўка мне сказала, што ў іх з Колем нешта не ладзіцца. Потым другая сяброўка мне паведаміла, што Коля прасіў, каб я выйшла на спатканне ва ўмоўленае месца. Я аднак не пайшла. Коля яшчэ некалькі разоў перадаваў сваю прапанову, але я і надалей не згадзілася. А цяпер ужо і сама не ведаю, што рабіць. Як паступіць, калі Коля яшчэ будзе прапанаваць спатканне? Парай „Сэрцайка". Буду табе вельмі ўдзячна. Колю я кахаю.

Таіса з С.

Таіса! Вінаваты тут перш за ўсё Коля, але і сяброўка твая не ў парадку. Лепш далей ад такіх сябровў трымацца. Відаць, аднак, пераканаўся, што не сяброўка, а ты яму падабаешся, калі ізноў стараецца з табой спаткацца. Але, калі цябе пакрыўдзіў, дык павінен адважыцца і сам прыйсці ды пагаварыць з табой, а не шукаць пасрэднікаў. Пайдзі на спатканне. Добра ўсё ж зрабіла, што адразу не пайшла, што прасіў некалькі разоў, а то здалося б яму, што як толькі кіўне пальцам у твой бок, дык ты, нягледзячы на крыўду, ужо і тут. Хай лепш думае, што не столькі табе, колькі яму хочацца сустрэчы.

„Сэрцайка"

ГАЙНАЎСКІ ПАВЕТ

Белавежа
„Król, dama walet" (NRF), 18—19. „Ludzie przeciwko sobie" (jugosł.), 20—21. Anonimo Veneziano" (włoski), 22—23.

Чаромуха
„Znikający punkt" (USA), 18—19. „Smierć na zakręcie" (NRD), 22—23.

Кляшчэлі
„10 dni bezpłatnego urlopu" (bułg.), 18—19. „Smic, Smac, Smoc" (franc.), 20—21. „Ciepło twoich rąk" (radz.), 22—23.

Нараўка
„Ponieważ się kochają" (rumuński), „Walter broni Sarajewa" (jugosł.) 19—23.

Нарва
„Zaproszona" (franc.), „Ślub bez obrączki" (czeski), 19—23.

Чыжы
„Zabijcie czarną owcę" (polski), „Naszyjnik dla mojej ukochanej" (radz.), 19—23.

Дубічы Царкоўныя
„Grubasek" (czeski), „Poszukiwana-poszukiwany" (polski), 19—23.

Арэшкава
„Nieznany" (polski), „Dzień ostatni, dzień pierwszy" (radz.), 22—23.

БЕЛЬСКІ ПАВЕТ

Орля
„Anatomia miłości" (polski), „Księżniczka Czardasza" (węgierski), 19—23.

Райск
„Morderca samotnych kobiet" (NRD), „Tylko wtedy, gdy się śmieję" (angl.), 19—23.

БЕЛАСТОЦКІ ПАВЕТ

Гарадок
„Wyzwolenie" radz.), cz. IV—V, 20—23.

Міхалова
„Wyzwolenie" (radz.), cz. IV—V, 18—19. „Przemiana" (franc.), 20—21. „Z tamtej strony tęczy" (polski), 22—23.

САКОЛЬСКІ ПАВЕТ

Шудзялава
„Żandarm z gór" (angl.), „Wakacje we czworo" (włoski), 19—23.

СЯМЯЦІЦКІ ПАВЕТ

Нурэц
„Jeśli dziś wtorek, to jesteśmy w Belgii" (angl.), 18—19. „Ucieczka w kajdankach" (USA), 20—21. „Opętanie" (polski), 22—23.

Мілейчыцы
„Rozbójnicy sycylijscy" (włoski), 18—19, „Drogi mężczyźn" (czeski), 20—21. „Gra" (polski), 22—23.

Organ Zarządu Głównego Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wydawca: Białostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch". Redaguje Kolegium. Adres Redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Numer przy przesyłkach pocztowych: Redakcja tygodnika „Niwa", Skr. poczt. 281. 15-950 Białystok. Telefony: Redaktor Naczelny i Sekretarz Redakcji 2-10-33, publicyści 2-32-41 do 45 (centrala). Cena prenumeraty krajowej: rocznie: 28,80 zł, półrocznie: 14,40 zł, kwartalnie: 7,20 zł. Prenumeraty przyjmowane są do dnia 10 każdego miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty. Prenumeraty na kraj dla czytelników indywidualnych przyjmują Urzędy Pocztowe oraz listonosze. Można również wpłaty dokonywać na konto I Oddziału Rejonowego „Ruch" w Białymstoku 150-6-161 NBP I OM Białystok. Na odwrocie blankietu należy podać okres prenumeraty i tytuł zamawianego pisma. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne w miastach, zamawiają prenumeratę wyłącznie za pośrednictwem Oddziałów i Delegatur RSW „Prasa-Książka-Ruch". Pozostałe — mające siedzibę na wsi lub w innych miejscowościach, w których nie ma Oddziałów i Delegatur zamawiają prenumeratę za pośrednictwem Urzędów Pocztowych. Prenumeratę na zagranicę przyjmuje: RSW „Prasa-Książka-Ruch", Biuro Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych, Wronia 23, 00-840 Warszawa. Konto PKO Nr 1-6-100024. Cena prenumeraty dla zagranicy jest wyższa od prenumeraty krajowej o 40 proc. Nr indeksu 36911.

BZGraf. Nakład 7.669 K-3

Вопытныя кадры

— Вельмі крыўдна і балюча, калі цябе знімаюць ды яшчэ і вочы колюць: „Бач, як распасся на казённых харчах", — скардзіўся мне Мікіта Кікаць, калі яго „высунулі" з паста начальніка міністэрства на пасаду дырэктара павятовай канторы „Гастраномгандлю".

Павінен вам сказаць, што Мікіта Кікаць належыць да той катэгорыі кадраў, якія не з адной печы хлеб елі. Яго паслужны спіс ужо не змяшчаецца ў звычайны лісток па ўчоту кадраў — даводзіцца ўкладку рабіць.

Не патрапіў Кікаць упісацца і ў ролю дырэктара „Гастраномгандлю", і яго вымушаны былі высунуць на пост дырэктара рэстарана „Кучаравыя клёны". Сярдуе Мікіта, бо і гэтым разам яго кальнулі: „Бач, якую сапу наеў!", але не было куды дзецца — прыняў рэстаран.

Прыняў і адразу пайшоў у кладоўку. Кладаўшчык аж збялеў, убачыўшы новага дырэктара. „Ну, думае, зараз пачне нейкую праверку". Але Кікаць і не думаў нічога правяраць. Ён раздзеўся да трусоў, стаў на вагу і кажа кладаўшчыку:

— Важ!

Той ад здзіўлення пацісnуў плячыма, але зважыў.

— Колькі? — пытае Кікаць.

— 112 кілаграмаў.

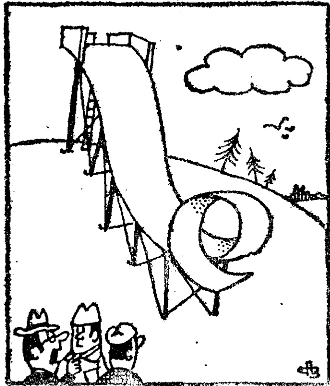
— Запішы. Так і запішы ў кнігу — „Вага нета 112 кілаграм" і глядзі, каб нідзе гэта кніга не дзелася!

— А гэта навошта? — пытае зусім спантальчаны кладаўшчык.

— „Навошта, навошта!" Трэба! Як будуць выганяць, дык каб не казалі, што распасся на вашых харчах.

Хведар Макіўчук

ЧАГО Ў СПОРЦЕ НЕ БЫВАЕ!

Запэўніваю вас, калегі, гэты трамплін, пабудаваны па майму праекту, прыдасць яшчэ большую хуткасць скакуну!

МАШЫНА ВІНАВАТА

— Грамадзянін вадзіцель, вы п'яны!

— Адкуль гэта вы ўзялі, грамадзянін аўтаінспектар?

— Як адкуль? Ды ад вас гарэлкай нясе за кіламетр.

— Гэта не ад мяне, а ад машыны: я на тым тыдні гарэлку на магазінах развозіў.

— Зіма? Не можа быць!..

Вязучы Яўсей

Працуе ў канторы
Пісулькін Яўсей...
„Вязучы", — гавораць
Канторцы усе.

На працу наняўся
Пазней за сяброў.
Але ўладкаваўся
Яўсей — будзь здароў!

У чарзе сябрукі
На жылплошчу стаяць,
Яўсей не такі:
Змог даўно атрымаць.

„Працуе не вельмі, —
Чуваць пра яго. —
Па некалькі ж прэмій
Даюць яму ў год".

„Шанцуе, і часта!" —
Чуваць пра Яўсея:
Яўсей да начальства
Пад'ехаць умее.

Васіль Маеўскі

ЧАМУ?

Раніцай цераз акно ў будынак лез мужчына. Гэта ўбачыў міліцыянер.

— Што вы тут робіце, грамадзянін?

— Вяртаюся дамоў.

— А чаму цераз акно?

— У дзвярах стаіць жонка.

ПРЫЗНАННЕ

— Каханая мая Вольга, акрамя цябе, для мяне не існуе нічога на свеце, — сказаў нарачоны, выводзячы сваю сяброўку з загсу.

— Я не Вольга, я — Зоя, — удакладніла нарачоная.

МІНІБАЙКІ

НЕ ГОРШ, ЧЫМ У ІНШЫХ

— У Крыловых ёсць фінскі гарнітур, — зайздросна сказала мне жонка.

Я дастаў нам гарнітур.

— У Крыловых ёсць каляровы тэлевізар.

Я купіў нам тэлевізар.

— Крылова стала ўдавой.

Я памёр.

Сольны канцэрт.

З савецкага гумару

Жаночая інтуіцыя

Пяцёра іх было, старых сяброў і таварышаў. А калі збіраецца адразу столькі старых знаёмых, то на стале з'яўляюцца бутэлькі не толькі з кефірам.

— Я б з задавальненнем, — сказаў першы сябар. — Але варта мне 50 грамаў „прапусціць", як мая жонка адразу ўнюхае!

— Гэта яшчэ нічога! — падхапіў другі. — Варта мне пастукаць у дзверы, а жонка ўжо ведае: выпіў я ці не.

— Знайшлі чаго баяцца, — сумна ўступіў у размову трэці сябар. — Я аднойчы званіў з паўднёвага горада, які быў за 12.000 кіламетраў, а мая палавіна дакладна вызначыла дозу!

— Мне ўжо ўсё роўна, — прамовіў чацвёрты. — Варта мне прайсці міма віннага аддзела, а дома ўжо скандал: зноў хацеў выпіць!!!

— А ты што маўчыш? — спыталі пятага.

— Эх, джыгіты! — сказаў пяты. — У маёй ханум ёсць такая манера: варта мне з сябрамі сустрэцца, як...

І тут адчыніліся дзверы, і на парозе паказалася жонка пятага сябра са шлангам ад пыласоса.

У СУДЗЕ

— Чаму, калі вас злавілі, вы назваліся чужым імем?

— Бачыце, пане суддзя, калі я быў яшчэ маленькім, мая маці заўсёды гаварыла: „Рабі што хочаш, толькі не ганьбуй наша прозвішча!"

ЦУДОЎНЫ СЛЫХ

— Хачу аддаць сваю дачку ў дзіцячую музычную школу, вось толькі акардэон куплю.

— А слых у яе ёсць?

— Слых цудоўны: з мужам шэпчамся ў пакоі, а яна на кухні ўсё чуе.

Траянскі конь.

ДАТАРГАВАЛІСЯ

Паехалі бацька з сынам на кірмаш проса прадаваць. Вось сын і кажа бацьку: — Вы, тату, будзеце таргаваць, а я рэшту выдаваць...

Прайшло крыху часу, сын і крычыць бацьку:

— Годзе, тату, таргаваць!..

— Чаму? — пытаецца бацька.

— Ды ўжо няма чым рэшты даваць!..

— Каторы з іх вас укусіў?

...Увесь свой талент ён патраціў на тое, каб нічога не рабіць.

...Ён страціў волю, бо даў яе рукам.

ПЕСНІ ПА ЗАЯЎКАХ

Па просьбе Веры і Марысі Манцюк з Мікуліч змяшчаем

słowa: M. Łebkowski, S. Werner
muzyka: Benedykt Konowalski

W WOJSKU NIE JEST ŹLE

Ledwie w oknach
błyśnie nowy ranek,
dzień się budzi,
pełen niespodzianek.
Niech tam kto mówi,
co chce,
my wiemy,
że w wojsku
nie jest źle! Hej!

Niech tam kto mówi,
co chce,
a my wiemy,
że w wojsku
nie jest źle!
W wojsku
nie jest źle!

Komputery
tego nie wyliczą,
jaką wojsko
poi nas słodyczą.

Niech tam kto...

Przyjemności
mamy tu co chwila,
to nasz kapral
życie nam umila.

Niech tam kto...

Kartofelków
w kuchni zapas spory,
jest rozrywka
na długie wieczory.

Niech tam kto...

W Sandomierzu,
w Zgierzu, w Kazimierzu —
każda panna
kocha się w żołnierzu.

Niech tam kto...

ПАШАНЦАВАЛА

— Іван, ты ведаеш, мне сёння снілася, што ты ўпаў у бочку з мёдам, а я ў балота, — сказаў Кандрат.

— Вось бачыш, мне нават у сне шанцуе! — уцешыўся Іван.

— Але потым мы адзін другога аблізвалі, — закончыў Кандрат.

СЫНКІ І ПАСЫНКІ

На ўтрыманне вартавых сабак у турме Лестэра (Англія) асігноўваецца ўдвая больш грашовых сродкаў, чым на ўтрыманне зняволеных, заявіў у палаце абшчын міністр унутраных спраў Англіі. У штодзённы рацыён чатырохногага вартаўніка ўваходзіць 750 грамаў мяса. На дэсерт яму падаюць салодкі пірог. Сабачыя абеды каштуюць прыкладна 3 фунты стэрлінгаў у тыдзень. Харчаванне ж зняволеных, паведаміў міністр, каштуе казне паўтара фунта стэрлінгаў. Дададзім для параўнання: пенсія па старасці ў Англіі складае ад 1,85 да 3 фунтаў стэрлінгаў у тыдзень.

НЕ ДАЛЁКА І НЕ БЛІЗКА

Амерыканцы не пытаюць, колькі міль да якога-небудзь пункта. Яны пытаюць, колькі спатрэбіцца часу, каб да гэтага пункта дабрацца. Адказ на гэта пытанне павінен улічваць час дня і шырыню дарог. Тэарэтычна гаворачы, да нью-йоркскага міжнароднага аэрапорта імя Кенэдзі з цэнтра горада язды сорак мінут. Практычна ж можна патраціць дзве гадзіны і больш, не гаворачы ўжо аб нервах, для вызначэння расходу якіх адзінка вымярэння яшчэ не прыдумана.

Гарадскія ўлады вельмі ветлівыя і раяць: не ездзіце на аэрадром у „гадзіны пік" — з 8 да 10 раніцы і з 3 гадзін дня да 10 вечара. Але не ехаць жа да рэйсу напярэдадні!

ПАРАДА

„Не гуляйце на пустых вуліцах з выпадковым знаёмым — ён можа аказацца вашым забойцам!" (з паліцэйскага настаўлення ў ЗША).

Капай яму другому. Не лянуйся і капай! Капай у поце чала свайго! Памятай: не прападзе твой труд цяжкі — тая яма калісь табе самому спатрэбіцца...